

CONVENȚIE ASUPRA PROTECȚIEI PATRIMONIULUI CULTURAL SUBACVATIC

Paris, 2 noiembrie 2001

Conferința generală a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, întrunită în cea de a 31-a sesiune a sa, la Paris, între 15 octombrie și 3 noiembrie 2001,

Recunoscând importanța patrimoniului cultural subacvatic ca parte integrantă a patrimoniului cultural al umanității și ca element deosebit de important al istoriei popoarelor, națiunilor și al relațiilor reciproce în ceea ce privește patrimoniul lor comun,

Știind cât de importantă este protecția și conservarea patrimoniului cultural subacvatic și că responsabilitatea acestei obligații aparține tuturor statelor,

Constatând creșterea interesului și aprecierii publicului față de patrimoniul cultural subacvatic,

Convinsă de importanța care revine cercetării, informării și educației pentru protecția și conservarea patrimoniului cultural subacvatic,

Convinsă că publicul are dreptul să beneficieze de avantajele educative și recreative ale unui acces responsabil și inofensiv la patrimoniul cultural

subacvatic *in situ* și că educarea publicului contribuie la o mai bună cunoaștere, apreciere și protecție a acestui patrimoniu,

Conștientă de faptul că intervențiile neautorizate asupra patrimoniului cultural subacvatic reprezintă o amenințare la adresa acestuia și că este necesară adoptarea de măsuri mai severe pentru a împiedica asemenea intervenții,

Conștientă de necesitatea de a răspunde în mod adecvat posibilului impact negativ pe care unele acțiuni legitime l-ar putea avea în mod întâmplător asupra patrimoniului cultural subacvatic,

Deosebit de preocupată de intensificarea exploatării comerciale a patrimoniului cultural subacvatic și, în particular, de unele activități care au ca scop vânzarea, achiziționarea sau schimburile de elemente aparținând patrimoniului cultural subacvatic,

Știind că progresele tehnologice facilitează descoperirea și accesul la patrimoniul cultural subacvatic,

Convinsă că o cooperare între state, organizații internaționale, instituții științifice, organizații profesionale, arheologi, scafandri, alte părți interesate și publicul larg este indispensabilă pentru protecția patrimoniului cultural subacvatic,

Considerând că prospectarea, explorările și protecția patrimoniului cultural subacvatic necesită accesul și folosirea de metode științifice specifice și utilizarea de tehnici și de materiale adecvate, precum și un înalt grad de specializare profesională, ceea ce indică adoptarea unor criterii uniforme în domeniu,

Conștientă de necesitatea codificării și dezvoltării treptate de norme referitoare la protecția și conservarea patrimoniului cultural subacvatic, în conformitate cu

dreptul și cu practicile internaționale, în special cu Convenția UNESCO cu privire la mijloacele de prevenire și interzicere a importului, exportului și transferului ilicit de bunuri culturale, din 14 noiembrie 1970, precum și cu Convenția UNESCO privind protecția patrimoniului mondial, cultural și natural, din 16 noiembrie 1972, și Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării, din 10 decembrie 1982,

Preocupată de ameliorarea eficacității măsurilor luate la nivel internațional, regional și național pentru conservarea *in situ* a elementelor de patrimoniu cultural subacvatic sau, dacă acest lucru este necesar în scopuri științifice sau de protejare, pentru a proceda, cu grijă, la recuperarea lor,

După ce a decis, în cea de a douăzeci și noua sesiune a sa, că această problemă va face obiectul unei Convenții internaționale,

Adoptă, în această zi de 2 noiembrie 2001, prezenta Convenție.

Articolul 1 - Definiții

În sensul prezentei Convenții:

1. (a) Prin "patrimoniu cultural subacvatic" se înțelege toate urmele existenței umane având caracter cultural, istoric sau arheologic care au fost parțial sau în totalitate acoperite de apă, periodic sau în permanență, de cel puțin 100 de ani, cum ar fi:
 - (i) siturile, structurile, clădirile, obiectele și resturile umane, în contextul arheologic și în mediul lor natural;
 - (ii) navele, aeronavele, alte vehicule sau orice parte din acestea, împreună cu încărcătura sau orice alt conținut, în contextul arheologic și în mediul lor natural; și
 - (iii) obiectele cu caracter preistoric.

- (b) Conductele și cablurile așezate pe fundul mării nu sunt considerate ca făcând parte din patrimoniul cultural subacvatic.
 - (c) Instalațiile, altele decât conductele sau cablurile, așezate pe fundul mării și care sunt încă în uz, nu sunt considerate ca făcând parte din patrimoniul cultural subacvatic.
-
- 2. (a) Prin "State Părți" se înțelege statele care au consimțit să se considere obligate prin prezenta Convenție și pentru care aceasta este în vigoare.
(b) Prezenta Convenție se aplică, *mutatis mutandis*, teritoriilor la care face referire articolul 26, paragraful 2 (b), care devin Părți la prezenta Convenție potrivit condițiilor definite în acest paragraf, în măsura în care termenul "State Părți" se aplică acestor teritorii.
-
- 3. Prin "UNESCO" se înțelege Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură.
-
- 4. Prin "Directorul general" se înțelege Directorul general al UNESCO.
-
- 5. Prin "Zonă" se înțelege fundul mărilor și al oceanelor și subsolul acestora, în limitele jurisdicției naționale.
-
- 6. Prin "intervenție asupra patrimoniului cultural subacvatic" se înțelege o activitate care are ca obiect principal patrimoniul cultural subacvatic și care ar putea să aducă atingere materială sau să producă orice alt fel de daune acestui patrimoniu, direct sau indirect.
-
- 7. Prin "intervenție care afectează întâmplător patrimoniul cultural subacvatic" se înțelege o activitate care, deși nu are ca obiect principal sau secundar patrimoniul cultural subacvatic, ar putea să aducă atingere materială sau să producă orice alt fel de daune acestui patrimoniu, direct sau indirect.

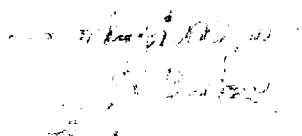
8. Prin "nave și aeronave de stat" se înțelege nave de război și alte nave sau aeronave care, la data scufundării lor, aparțineau unui stat sau operau sub controlul său și erau utilizate exclusiv pentru servicii publice necomerciale, care sunt identificate ca atare și corespund definiției patrimoniului cultural subacvatic.
9. Prin "Norme" se înțelege Normele privind intervențiile directe asupra patrimoniului cultural subacvatic, așa cum sunt menționate la articolul 33 din prezenta Convenție.

Articolul 2 - Obiective și principii generale

1. Prezenta Convenție își propune să asigure și să îmbunătățească protecția patrimoniului cultural subacvatic.
2. Statele Părți vor coopera în scopul protecției patrimoniului cultural subacvatic.
3. Statele Părți vor conserva patrimoniul cultural subacvatic, în beneficiul umanității, conform prevederilor prezentei Convenții.
4. Statele Părți vor lua fiecare sau, dacă este cazul, împreună, toate măsurile necesare, în conformitate cu prezenta Convenție și cu dreptul internațional, pentru protecția patrimoniului cultural subacvatic, utilizând, în acest scop, în funcție de capacitățile lor, cele mai adecvate mijloace de care dispun.
5. Conservarea *in situ* a patrimoniului cultural subacvatic va fi considerată ca opțiune prioritară, înainte de autorizarea sau întreprinderea oricărui fel de intervenție asupra acestui patrimoniu.

6. Elementele aparținând patrimoniului cultural subacvatic care au fost recuperate vor fi depozitate, conservate și administrate astfel încât să se asigure conservarea acestora pentru o perioadă de timp îndelungată.
7. Patrimoniul cultural subacvatic nu poate face obiectul nici unui fel de exploatare comercială.
8. În conformitate cu practica statelor și cu dreptul internațional și, în special, cu Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării, nici o dispoziție din prezenta Convenție nu va putea fi interpretată ca modificând normele dreptului internațional și practica statelor referitoare la imunitățile suverane, sau oricare dintre drepturile unui stat în ceea ce privește navele și aeronavele de stat.
9. Statele Părți veghează ca resturile umane scufundate în apele maritime să fie respectate cum se cuvine.
10. Va fi încurajat un acces responsabil și inofensiv *in situ* al publicului la patrimoniul cultural subacvatic, în scopuri de observare sau de documentare, astfel încât să fie încurajată sensibilizarea publicului față de acest patrimoniu precum și punerea în valoare și protecția acestuia, cu excepția cazului în care un asemenea acces este incompatibil cu protecția și gestionarea lui.
11. Nici o acțiune sau activitate realizată în baza prezentei Convenții nu poate constitui fundament pentru proclamarea, susținerea sau contestarea oricărei revendicări referitoare la suveranitate sau la jurisdicția națională.

Articolul 3 - Relația între prezenta Convenție și Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării

A handwritten signature in dark ink is visible in the bottom left corner. Below the signature, there is a faint, circular official stamp or seal, partially obscured by the ink.

Nimic din prezenta Convenție nu va aduce atingere drepturilor, jurisdicției și obligațiilor pe care statele le au în baza dreptului internațional, inclusiv a Convenției Națiunilor Unite asupra dreptului mării. Prezenta Convenție va fi interpretată și aplicată în contextul și în conformitate cu prevederile dreptului internațional, inclusiv ale Convenției Națiunilor Unite asupra dreptului mării.

Articolul 4 - Relația cu dreptul privind salvarea și dreptul privind bunurile găsite

Nici o activitate referitoare la patrimoniul cultural subacvatic căreia i se aplică prezenta Convenție nu cade sub incidența dreptului privind salvarea sau al dreptului privind bunurile găsite, decât dacă:

- (a) este autorizată de autoritățile competente, și
- (b) este în deplină conformitate cu prezenta Convenție, și
- (c) asigură garantarea protecției maxime a patrimoniului cultural subacvatic în cazul oricărei operațiuni de recuperare.

Articolul 5 - Activități care afectează întâmplător patrimoniul cultural subacvatic

Toate Statele Părți vor utiliza cele mai bune mijloace de care dispun pentru a preveni sau a atenua orice efect advers pe care l-ar putea avea activitățile care țin de jurisdicția sa și care afectează întâmplător patrimoniul cultural subacvatic.

Articolul 6 - Acorduri bilaterale, regionale sau alte acorduri multilaterale

1. Statele Părți sunt încurajate să încheie acorduri bilaterale, regionale sau alte acorduri multilaterale sau să îmbunătățească acordurile existente, în vederea asigurării conservării patrimoniului cultural subacvatic. Toate aceste acorduri

trebuie să fie în deplină conformitate cu dispozițiile prezentei Convenții și să nu diminueze caracterul său universal. În cadrul unor asemenea acorduri, statele pot adopta norme și reglementări care să asigure o mai bună protecție a patrimoniului cultural subacvatic decât cele adoptate în cadrul acestei Convenții.

2. Părțile la astfel de acorduri bilaterale, regionale sau multilaterale pot invita statele care au o legătură verificabilă - în special o legătură culturală, istorică sau arheologică - cu patrimoniul cultural subacvatic, la care se face referire, să adere la aceste acorduri.
3. Prezenta Convenție nu modifică drepturile și obligațiile Statelor Părți privind protecția navelor scufundate, care rezultă din alte acorduri bilaterale, regionale sau multilaterale încheiate înainte de adoptarea prezentei Convenții și mai ales dacă acestea sunt conforme obiectivelor sale.

Articolul 7 - Patrimoniul cultural subacvatic din apele interioare, din apele arhipelagice și din marea teritorială

1. În exercițiul suveranității lor, Statele Părți au dreptul exclusiv de a reglementa și autoriza intervenții asupra patrimoniului cultural subacvatic din apele lor interioare, din apele arhipelagice și din marea lor teritorială.
2. Fără a aduce atingere celorlalte acorduri internaționale și normelor de drept internațional privind protecția patrimoniului cultural subacvatic, Statele Părți vor impune, pentru intervențiile asupra patrimoniului cultural subacvatic din apele lor interioare, din apele arhipelagice și din marea lor teritorială, aplicarea Normelor.
3. În exercițiul suveranității lor și conform practicilor generale dintre state, în vederea cooperării pentru adoptarea celor mai bune metode pentru protecția

navelor și aeronavelor de stat, Statele Părți vor trebui să informeze Statul Parte sub al cărui pavilion se găsesc acestea sau alte state care au o legătură verificabilă cu acestea - în special culturală, istorică sau arheologică -, despre descoperirea unor astfel de nave sau aeronave de stat identificabile în interiorul apelor arhipelagice și al apelor mării lor teritoriale.

Articolul 8 - Patrimoniul cultural subacvatic din zona contiguă

Fără a aduce atingere și în plus față de articolele 9 și 10, precum și în aplicarea articolului 303, paragraful 2 din Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării, statele Părți pot reglementa și autoriza intervenții asupra patrimoniului cultural subacvatic din zona lor contiguă. În cadrul acestor acțiuni, vor impune aplicarea Normelor.

Articolul 9 - Declararea și notificarea în zona economică exclusivă și pe platoul continental

1. Toate Statele Părți au responsabilitatea protejării patrimoniului cultural subacvatic din zona economică exclusivă și din cea a platoului continental, conform prezentei Convenții. În consecință:

- (a) când un cetățean al statului sau o navă care arborează pavilionul acestuia fac o descoperire sau au în vedere o intervenție asupra patrimoniului cultural subacvatic situat în zona sa economică exclusivă sau pe platoul său continental, Statul Parte respectiv va cere cetățeanului sau căpitanului vasului să declare această descoperire sau intervenția sa;
- (b) în zona economică exclusivă sau pe platoul continental al unui alt Stat Parte:

- (i) Statele Părți vor cere cetățeanului lor sau căpitanului vasului să le declare această descoperire sau intervenție atât lor, cât și celuilalt Stat Parte;
- (ii) sau, după caz, un Stat Parte va cere cetățeanului său sau căpitanului vasului să declare descoperirea sau intervenția sa și va asigura transmiterea rapidă și eficace a informației respective tuturor celorlalte State Părți.

2. La depunerea instrumentului de ratificare, acceptare, aprobare sau de aderare, fiecare Stat Parte va preciza modul în care va transmite declarațiile prevăzute la paragraful 1(b) din prezentul articol.

3. Orice Stat Parte va notifica Directorului general descoperirile sau intervențiile asupra patrimoniului cultural subacvatic care i-au fost aduse la cunoștință în baza paragrafului 1 din prezentul articol.

4. Directorul general va pune imediat la dispoziția tuturor Statelor Părți orice informație care i-a fost adusă la cunoștință în baza paragrafului 3 din prezentul articol.

5. Orice Stat Parte poate informa Statul Parte în a cărui zonă economică exclusivă sau pe al cărui platou continental se găsește patrimoniul cultural subacvatic că dorește să fie consultat în ceea ce privește modul de asigurare a unei protecții efective a acestui patrimoniu. Această declarație trebuie să se bazeze pe existența unei legături verificabile, în special a unei legături culturale, istorice sau arheologice a aceluia stat cu patrimoniul cultural subacvatic respectiv.

[Handwritten signature]
1

Articolul 10 - Protecția patrimoniului cultural subacvatic în zona economică exclusivă și pe platoul continental

1. Nu va putea fi acordată nici o autorizație pentru o intervenție asupra patrimoniului cultural subacvatic situat în zona economică exclusivă sau pe platoul continental decât în conformitate cu dispozițiile prezentului articol.
2. Un Stat Parte în a cărei zonă economică exclusivă sau pe al cărei platou continental se găsește un patrimoniu cultural subacvatic are dreptul să interzică sau să autorizeze orice intervenție asupra acestui patrimoniu pentru a împiedica lezarea drepturilor sale suverane sau a jurisdicției sale, așa cum sunt ele recunoscute de dreptul internațional, inclusiv de Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării.
3. Când se descoperă un element de patrimoniu cultural subacvatic sau când se are în vedere o intervenție asupra patrimoniului cultural subacvatic în zona economică exclusivă sau pe platoul continental aparținând unui stat Parte, acest stat Parte:
 - (a) consultă toate celelalte State Părți care și-au manifestat interesul pentru aceasta, conform articolului 9, paragraful 5, asupra celui mai bun mod de a proteja patrimoniul cultural subacvatic;
 - (b) coordonează aceste consultări în calitate de "stat coordonator", în afară de cazul în care declară explicit că nu dorește să facă acest lucru, situație în care Statele Părți care și-au manifestat interesul pentru aceasta conform articolului 9, paragraful 5, desemnează un stat coordonator.
4. Fără a aduce atingere obligațiilor tuturor Părților de a proteja patrimoniul cultural subacvatic prin adoptarea măsurilor necesare, conforme dreptului internațional, pentru prevenirea oricărui pericol imediat la adresa patrimoniului cultural subacvatic, în special jaful, statul coordonator poate lua toate măsurile oportune și/sau să acorde toate autorizațiile necesare, conform

Handwritten signature and date:
2017/10/10

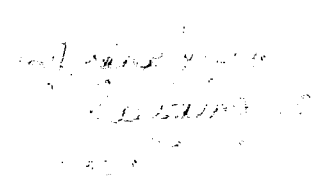
prezentei Convenții, și, la nevoie, înainte de orice consultare, pentru prevenirea oricărui pericol imediat la adresa patrimoniului cultural subacvatic, pericol determinat fie de acțiuni umane, fie de alte cauze, inclusiv jaful. Pentru adoptarea acestor măsuri, poate fi solicitată asistența altor State Părți.

5. Statul coordonator:

- (a) pune în aplicare măsurile de protecție care au fost convenite de statele participante la consultare, inclusiv statul coordonator, cu excepția cazului în care statele consultate, inclusiv statul coordonator decid ca aceste măsuri să fie puse în aplicare de un alt Stat Parte;
- (b) eliberează toate autorizațiile necesare pentru punerea în aplicare a măsurilor astfel stabilite, conform Normelor, cu excepția cazului în care statele consultate, inclusiv statul coordonator decid ca aceste autorizații să fie eliberate de un alt Stat Parte;
- (c) poate realiza orice fel de cercetare preliminară necesară asupra patrimoniului cultural subacvatic și eliberează toate autorizațiile necesare în respectiva situație și transmite fără întârziere Directorului general rezultatele acestei cercetări, iar acesta pune imediat aceste informații la dispoziția celorlalte State Părți.

6. În coordonarea acestor consultări, în adoptarea acestor măsuri și prin realizarea oricăror cercetări preliminare sau eliberarea de autorizații în baza prezentului articol, statul coordonator acționează în numele Statelor Părți în ansamblul lor și nu în propriul său interes. O astfel de acțiune nu poate constitui prin ea însăși baza vreunui fel de revendicare a unui drept preferențial sau jurisdicțional neconsacrat prin dreptul internațional și în special prin Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării.

7. Sub rezerva dispozițiilor paragrafelor 2 și 4 ale prezentului articol, nici o intervenție asupra vreunei nave sau aeronave de stat nu poate fi realizată

A handwritten signature in dark ink is visible in the bottom left corner. Below the signature is a circular official stamp, partially legible, which appears to contain the text "ROMANIA" and some other illegible words.

fără acordul statului sub al cărui pavilion aceasta se găsește sau fără colaborarea statului coordonator.

Articolul 11 - Declararea și notificarea în Zonă

1. Toate Statele Părți au responsabilitatea protejării patrimoniului cultural subacvatic din Zonă, conform prezentei Convenții și articolului 149 al Convenției Națiunilor Unite asupra dreptului mării. În consecință, când un cetățean al unui Stat Parte sau un vas care arborează pavilionul său face o descoperire sau are intenția să realizeze o intervenție asupra patrimoniului cultural subacvatic situat în Zonă, acest Stat Parte va cere cetățeanului său sau căpitanului vasului să îi raporteze această descoperire sau intervenție.
2. Statele Părți vor notifica Directorului general și Secretarului general al Autorității internaționale a fundurilor marine descoperirile sau intervențiile asupra patrimoniului cultural subacvatic care le-au fost astfel semnalate.
3. Directorul general pune fără întârziere la dispoziția tuturor Statelor Părți informațiile care îi sunt astfel notificate.
4. Orice Stat Parte poate declara Directorului general că dorește să fie consultat asupra modului în care se asigură protecția efectivă a acestui patrimoniu cultural subacvatic. Această declarație trebuie să se bazeze pe existența unei legături verificabile între statul respectiv și acel patrimoniu cultural subacvatic, ținând cont mai ales de drepturile preferențiale ale statelor, de natură culturală, istorică sau arheologică.

Articolul 12 - Protecția patrimoniului cultural subacvatic în Zonă

1. Nu va putea fi eliberată nici o autorizație pentru o intervenție asupra patrimoniului cultural subacvatic situat în Zonă, decât în conformitate cu dispozițiile prezentului articol.
2. Directorul general invită toate Statele Părți care și-au exprimat interesul, conform articolului 11, paragraful 4, să se consulte asupra celui mai bun mod de a proteja patrimoniul cultural subacvatic și să desemneze un Stat Parte care să coordoneze aceste consultări în calitate de "stat coordonator". Directorul general va invita și Autoritatea internațională a fundurilor marine să participe la astfel de consultări.
3. Toate Statele Părți pot lua orice măsură pe care o consideră oportună, conform prezentei Convenții, la nevoie înaintea oricărei consultări, pentru a preîntâmpina orice pericol imediat la adresa patrimoniului cultural subacvatic, fie că acest pericol ar fi rezultatul activității umane, fie datorat altor cauze, și cu deosebire jafului.
4. Statul coordonator:
 - (a) pune în aplicare măsurile de protecție care au fost stabilite de statele participante la consultare, inclusiv statul coordonator, cu excepția cazului în care statele participante la consultare, inclusiv statul coordonator decid ca aceste măsuri să fie puse în aplicare de un alt Stat Parte; și
 - (b) eliberează toate autorizațiile necesare în vederea aplicării măsurilor astfel convenite, în conformitate cu prezenta Convenție, cu excepția cazului în care statele participante la consultare, inclusiv statul coordonator decid ca aceste autorizații să fie eliberate de un alt Stat Parte.
5. Statul coordonator poate realiza orice cercetare preliminară necesară a patrimoniului cultural subacvatic, eliberează toate autorizațiile necesare în acest scop și transmite fără întârziere rezultatele acestora Directorului general, care pune imediat aceste informații la dispoziția celorlalte State Părți.

Handwritten signature and text at the bottom left of the page.

6. În coordonarea acestor consultări, în adoptarea acestor măsuri și prin realizarea oricăror cercetări preliminare sau eliberarea de autorizații în baza prezentului articol, statul coordonator acționează în beneficiul întregii umanități, în numele tuturor Statelor Părți. În ceea ce privește patrimoniul vizat, o atenție deosebită se acordă drepturilor preferențiale ale statelor, de origine culturală, istorică sau arheologică.
7. Nici un Stat Parte nu va întreprinde sau autoriza intervenții asupra vreunei nave sau aeronave de stat în Zonă fără acordul statului sub al cărui pavilion aceasta se găsește.

Articolul 13 - Imunitatea suverană

Nu sunt obligate să raporteze descoperirile de patrimoniu cultural subacvatic, conform articolelor 9, 10, 11 și 12 din prezenta Convenție, navele de război și alte nave guvernamentale sau aeronave militare care beneficiază de imunitate suverană, care funcționează în scopuri necomerciale în cursul operațiunilor lor obișnuite și care nu iau parte la intervenții asupra patrimoniului cultural subacvatic. Totuși, prin adoptarea de măsuri care să nu aibă efecte negative asupra operațiunilor sau capacităților operaționale ale navelor de război, ale altor nave guvernamentale sau aeronave militare care beneficiază de imunitate suverană și care operează în scopuri necomerciale, Statele Părți veghează ca acestea să se conformeze, pe cât este posibil și realizabil, dispozițiilor articolelor 9, 10, 11 și 12 din prezenta Convenție.

Articolul 14 - Controlul asupra intrărilor în teritoriu, asupra comerțului și posesiei

Statele Părți iau măsuri pentru a împiedica intrarea pe teritoriul lor, comerțul și posesia de elemente de patrimoniu cultural subacvatic exportate ilicit

și/sau recuperate, atunci când această recuperare a fost realizată cu încălcarea dispozițiilor prezentei Convenții.

Articolul 15 - Neutilizarea zonelor din jurisdicția Părților

Statele Părți vor lua măsuri pentru a interzice utilizarea teritoriului lor, inclusiv a porturilor maritime, precum și a insulelor artificiale, instalațiilor și structurilor din jurisdicția lor exclusivă sau plasate sub controlul lor exclusiv, în scopul realizării de intervenții asupra patrimoniului cultural subacvatic neconforme cu dispozițiile prezentei Convenții.

Articolul 16 - Măsuri privind cetățenii și navele

Statele Părți iau toate măsurile pe care le consideră oportune pentru a se asigura că cetățenii lor și navele care arborează pavilionul lor nu vor realiza intervenții asupra patrimoniului cultural subacvatic în modalități care nu sunt conforme cu prezenta Convenție.

Articolul 17 - Sancțiuni

1. Toate Statele Părți vor impune sancțiuni pentru încălcarea măsurilor pe care le-a adoptat în vederea punerii în aplicare a prezentei Convenții.
2. Sancțiunile aplicabile pentru încălcarea acestor măsuri trebuie să fie suficient de severe pentru a garanta respectarea prezentei Convenții și pentru a descuraja aceste infracțiuni, oriunde acestea ar putea avea loc, și trebuie să îi priveze pe contravenienți de profiturile obținute din activitățile lor ilicite.
3. Statele Părți cooperează pentru a asigura aplicarea sancțiunilor decise în baza acestui articol.

Articolul 18 - Confiscarea și dispunerea de elementele de patrimoniu cultural subacvatic

1. Fiecare Stat Parte va lua măsuri în vederea confiscării, pe teritoriul lor, a elementelor de patrimoniu cultural subacvatic care au fost recuperate într-o manieră neconformă cu dispozițiile prezentei Convenții.
2. Fiecare Stat Parte care a confiscat elemente de patrimoniu cultural subacvatic în aplicarea prezentei Convenții le va înregistra, proteja și va lua toate măsurile necesare pentru a asigura stabilizarea lor.
3. Fiecare Stat Parte care a confiscat elemente de patrimoniu cultural subacvatic în aplicarea prezentei Convenții va notifica acest lucru Directorului general și oricărui Stat care are o legătură verificabilă cu respectivul patrimoniu cultural subacvatic, în special o legătură culturală, istorică sau arheologică.
4. Statul Parte care a confiscat elemente de patrimoniu cultural subacvatic va face astfel încât să se dispună de acesta în interes general, ținând seama de imperativele de conservare și cercetare, de necesitatea reconstituirii colecțiilor dispersate, ca și de nevoile în materie de acces al publicului, de expunere și educație, precum și de interesele oricărui stat care are o legătură verificabilă cu respectivul patrimoniu cultural subacvatic, în special o legătură culturală, istorică sau arheologică.

Articolul 19 - Cooperarea și schimbul de informații

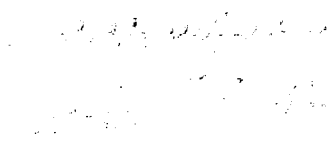
1. Părțile cooperează și își acordă reciproc asistență în vederea asigurării protejării și gestionării patrimoniului cultural subacvatic în cadrul prezentei Convenții, mai ales, când acest lucru este posibil, prin colaborarea în ceea ce

privește explorarea, excavarea, documentarea, conservarea, studiul și punerea în valoare a acestui patrimoniu.

2. În măsura în care obiectivele prezentei Convenții o permit, toate Statele Părți vor face schimb de informații cu alte State Părți în ceea ce privește, mai ales, descoperirea de elemente ale acestui patrimoniu, localizarea lor, elementele care au fost excavate sau recuperate fără respectarea prevederilor prezentei Convenții sau cu încălcarea altor dispoziții din dreptul internațional, precum și metodele și tehnicile științifice adecvate și evoluția dreptului aplicabil acestui patrimoniu.
3. Informația referitoare la descoperirea sau localizarea de elemente ale patrimoniului cultural subacvatic care este comunicată între Statele Părți sau între UNESCO și Statele Părți va avea un caracter confidențial și va fi comunicată exclusiv serviciilor competente ale Statele Părți, în măsura în care acest lucru este conform legislației lor naționale, atâta timp cât divulgarea lor ar putea pune în pericol conservarea respectivelor elemente ale acestui patrimoniu.
4. Fiecare Stat Parte va lua toate măsurile pe care le consideră oportune, inclusiv, dacă este posibil, prin utilizarea bazelor de date internaționale corespunzătoare pentru a difuza informația de care dispune asupra patrimoniului cultural subacvatic excavat sau recuperat cu încălcarea prevederilor prezentei Convenții sau a dreptului internațional.

Articolul 20 - Sensibilizarea publicului

Fiecare Stat Parte va lua toate măsurile posibile pentru a determina publicul să înțeleagă valoarea și interesul patrimoniului cultural subacvatic și importanța protecției acestuia prin prezenta Convenție.

Handwritten signature and a circular official stamp, likely from a government or international organization, located at the bottom left of the page.

Articolul 21 - Formarea pentru arheologia subacvatică

Toate Statele Părți vor coopera în scopul de a oferi o formare profesională în domeniul arheologiei subacvatice, precum și al tehnicilor de conservare a patrimoniului cultural subacvatic și pentru realizarea, în condiții prestabilite, a unor transferuri de tehnologie în domeniul patrimoniului cultural subacvatic.

Articolul 22 - Autoritățile competente

1. Pentru a veghea la corecta punere în aplicare a prezentei Convenții, Statele Părți își vor crea autorități competente în domeniu sau le vor consolida, dacă e cazul, pe cele existente, pentru a iniția crearea, administrarea și actualizarea unui inventar al patrimoniului cultural subacvatic și pentru a asigura în mod eficace protecția, conservarea, punerea în valoare și gestionarea patrimoniului cultural subacvatic, precum și cercetările și educația necesare.
2. Statele Părți vor comunica Directorului general numele și adresa autorităților competente în materie de patrimoniu cultural subacvatic.

Articolul 23 - Conferințele statelor Părți

1. Directorul general va convoca o Conferință a Statelor Părți înainte de împlinirea unui an de la intrarea în vigoare a prezentei Convenții, apoi cel puțin o dată la doi ani. Directorul general poate convoca o Conferință extraordinară a statelor Părți, la cererea majorității acestora.
2. Conferința Statelor Părți va stabili funcțiile și responsabilitățile proprii.
3. Conferința Statelor Părți va adopta propriul regulament interior.

4. Conferința Statelor Părți poate stabili un Consiliu consultativ științific și tehnic, format din experți numiți de Statele Părți, cu respectarea principiilor distribuției geografice echitabile și echilibrului între sexe.

5. Consiliul consultativ științific și tehnic acordă asistență Conferinței Statelor Părți, în funcție de nevoile acesteia, în probleme cu caracter științific sau tehnic privind punerea în aplicare a Normelor.

Articolul 24 - Secretariatul Convenției

1. Directorul general asigură Secretariatul prezentei Convenții.

2. Funcțiile Secretariatului cuprind, între altele:

(a) organizarea Conferințelor Statelor Părți, conform articolului 23, paragraful 1;

(b) asistarea Statelor Părți în vederea punerii în aplicare a deciziilor Conferinței Statelor Părți.

Articolul 25 - Rezolvarea pașnică a diferendelor

1. Orice diferend între două sau mai multe State Părți în legătură cu interpretarea sau aplicarea prezentei Convenții va face obiectul unor negocieri purtate cu bună credință sau prin alte mijloace de rezolvare pașnică, la alegerea lor.

2. Dacă aceste negocieri nu permit rezolvarea diferendului într-un termen rezonabil, acesta poate fi supus medierii UNESCO, cu acordul Statelor Părți implicate.

3. Dacă nu se face apel la mediere sau dacă medierea nu permite găsirea unei rezolvări, oricărui diferend i se aplică, *mutatis mutandis*, dispozițiile referitoare la rezolvarea diferendelor enunțate în Partea a XV- a a Convenției Națiunilor Unite asupra dreptului mării, indiferent dacă aceste state sunt sau nu parte la Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării.
4. Orice procedură aleasă de un Stat Parte la prezenta Convenție și la Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării, în temeiul articolului 287 din aceasta, se aplică rezolvării diferendelor în virtutea prezentului articol, în afara cazului în care acest Stat Parte a ales în mod expres, în momentul în care a ratificat, acceptat, aprobat sau în care a aderat la prezenta Convenție sau în orice alt moment ulterior, o altă procedură de rezolvare a diferendelor care ar rezulta din prezenta Convenție.
5. În momentul în care a ratificat, acceptat, aprobat sau în care a aderat la prezenta Convenție sau în orice alt moment ulterior, un Stat Parte a prezentei Convenții care nu este parte a Convenției Națiunilor Unite asupra dreptului mării este liber să-și aleagă, printr-o declarație scrisă, unul sau mai multe dintre mijloacele enunțate la articolul 287, paragraful 1 din Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării, în vederea rezolvării diferendelor în temeiul prezentului articol. Articolul 287 se aplică acestei declarații, precum și oricărui diferend în care acest stat este parte și care nu este vizat de o declarație în vigoare. Pentru conciliere și arbitraj, conform Anexelor V și VII ale Convenției Națiunilor Unite asupra dreptului mării, acest stat este abilitat să desemneze conciliatori și arbitri care să fie incluși pe listele menționate în Anexa V, articolul 2 și în Anexa VII, articolul 2, în vederea rezolvării diferendelor rezultate din prezenta Convenție.

Articolul 26 - Ratificarea, acceptarea, aprobarea sau aderarea

Handwritten signature and stamp at the bottom left of the page.

1. Prezenta Convenție este supusă ratificării, acceptării sau aprobării statelor membre ale UNESCO.

2. Prezenta Convenție este supusă aderării:

(a) statelor nemembre ale UNESCO, dar membre ale Organizației Națiunilor Unite sau membre ale unei instituții specializate din sistemul Națiunilor Unite sau al Agenției internaționale a energiei atomice, precum și a statelor Părți la Statutul Curții internaționale de justiție, precum și a oricărui stat invitat să adere la ea de către Conferința generală a UNESCO.

(b) teritoriilor care beneficiază de o autonomie internă completă, recunoscută ca atare de Organizația Națiunilor Unite, dar care nu sunt pe deplin independente, conform rezoluției 1514 (XV) a Adunării Generale și care sunt competente în chestiunile la care face referire prezenta Convenție, având inclusiv competența de a încheia tratate în aceste domenii.

3. Instrumentele de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare vor fi depuse la Directorul general.

Articolul 27 - Intrarea în vigoare

Prezenta Convenție va intra în vigoare la trei luni de la data depunerii celui de al douăzecilea instrument la care face referire articolul 26, dar numai pentru cele douăzeci de state sau teritorii care vor fi depus astfel respectivul instrument. Convenția va intra în vigoare pentru oricare alt stat sau teritoriu la trei luni de la depunerea de către aceasta a respectivului instrument.

Articolul 28 - Declarația referitoare la apele continentale

La data ratificării, acceptării, aprobării sau aderării la prezenta Convenție sau la orice dată ulterioară, orice Stat Parte poate declara că Normele se aplică apelor sale continentale care nu au caracter maritim.

Articolul 29 - Limitarea ariei geografice de aplicare

La data ratificării, acceptării, aprobării sau aderării la prezenta Convenție, un stat sau teritoriu poate stipula, printr-o declarație către depozitarul prezentei Convenții, că aceasta nu se aplică anumitor părți specificate ale teritoriului său, ale apelor sale interioare, ale apelor arhipelagice sau ale mării sale teritoriale, și va preciza care sunt motivele pentru care face acest lucru. Pe cât posibil și în cel mai scurt termen posibil, statul respectiv se va strădui să creeze condițiile care să permită aplicarea prezentei Convenții și în zonele specifice precizate în declarația sa; din momentul în care acest lucru va fi realizat, acesta își va retrage declarația, total sau parțial.

Articolul 30 - Rezerve

Cu excepția articolului 29, nu pot fi formulate rezerve la adresa prezentei Convenții.

Articolul 31 - Amendamente

1. Orice Stat Parte poate propune amendamente la prezenta Convenție, prin comunicare în scris, adresată Directorului general. Directorul general va transmite această comunicare tuturor Statelor Părți. Dacă, în următoarele șase luni de la data transmiterii comunicării, cel puțin jumătate din numărul Statelor Părți răspunde favorabil solicitării, Directorul general va prezenta respectiva propunere la următoarea Conferință a Statelor Părți pentru discuții și eventuală adoptare.

2. Amendamentele se adoptă cu majoritatea a două treimi din numărul Statelor Părți prezente și participante la vot.
3. Odată adoptate, amendamentele la prezenta Convenție sunt înaintate Statelor Părți pentru ratificare, acceptare, aprobare sau aderare.
4. Pentru Statele Părți care le-au ratificat, acceptat, aprobat sau care au aderat la acestea, amendamentele la prezenta Convenție intră în vigoare în termen de trei luni de la depunerea instrumentelor la care se face referire în paragraful 3 din prezentul articol de către două treimi din numărul Statelor Părți. Ulterior, pentru orice stat sau teritoriu care ratifică, acceptă, aprobă sau care aderă la respectivul amendament, acesta intră în vigoare la trei luni de la data depunerii de către Statul Parte a instrumentului său de ratificare, acceptare, aprobare sau de aderare.
5. Un stat sau teritoriu care devine Parte a prezentei Convenții după intrarea în vigoare a unui amendament în conformitate cu paragraful 4 din prezentul articol, cu excepția cazului în care își va fi exprimat o intenție diferită, este considerat:
 - (a) parte la prezenta Convenție așa cum a fost amendată; și
 - (b) parte la prezenta Convenție, neamendată în legătură cu orice alt Stat Parte care nu este obligat prin acest amendament.

Articolul 32 - Denunțarea

1. Un Stat Parte poate denunța prezenta Convenție printr-o notificare scrisă adresată Directorului general.
2. Denunțarea intră în vigoare la douăsprezece luni de la data primirii notificării, cu excepția situației în care notificarea prevede o dată ulterioară.

3. Denunțarea nu va afecta cu nimic datoria nici unui Stat Parte de a se achita de obligațiile enunțate în prezenta Convenție, cărora trebuie să li se conformeze în baza dreptului internațional, independent de aceasta.

Articolul 33 - Normele

Normele anexate prezentei Convenții sunt parte integrantă a acesteia și, cu excepția situației în care există o dispoziție contrară explicită, orice trimitere la prezenta Convenție se referă și la Norme.

Articolul 34 - Înregistrarea la Națiunile Unite

Conform prevederilor articolului 102 al Cartei Națiunilor Unite, prezenta Convenție va fi înregistrată la Secretariatul Organizației Națiunilor Unite, la cererea Directorului general.

Articolul 35 - Versiunile autorizate

Prezenta Convenție a fost redactată în limbile arabă, chineză, engleză, franceză, rusă și spaniolă, toate cele șase texte fiind în mod egal autentice.

ANEXĂ

Norme privind intervențiile asupra patrimoniului cultural subacvatic

I. Principii generale

Norma 1. Pentru protecția patrimoniului cultural subacvatic, conservarea *in situ* va fi considerată ca fiind prima opțiune. Prin urmare, intervențiile asupra patrimoniului cultural subacvatic nu vor fi autorizate decât dacă sunt realizate într-o manieră compatibilă cu protecția acestui patrimoniu și pot fi autorizate, cu această condiție, dacă contribuie în mod semnificativ la protejarea, cunoașterea sau punerea în valoare a patrimoniului amintit.

Norma 2. Exploatarea comercială a patrimoniului cultural subacvatic în scopuri de tranzacționare sau speculă sau dispersia sa iremediabilă sunt fundamental incompatibile cu protecția și buna administrare a acestui patrimoniu. Elementele patrimoniului cultural subacvatic nu pot face obiectul unor tranzacții, nici al unor operațiuni de vânzare, cumpărare sau troc ca bunuri comerciale.

Prezenta Normă nu poate fi interpretată ca împiedicând:

- (a) furnizarea de servicii arheologice profesionale sau de servicii conexe necesare a căror natură și ale căror scopuri sunt întru totul conforme prezentei Convenții, fiind supuse autorizării de către autoritățile competente;
- (b) depozitarea de elemente de patrimoniu cultural subacvatic, recuperate în cadrul unui proiect de cercetare desfășurat în conformitate cu prezenta Convenție, atâta vreme cât aceasta nu aduce atingere interesului științific sau cultural sau integrității elementelor recuperate, nici nu determină împrăștierea lor iremediabilă; este conformă Normelor 33 și 34 și este supusă autorizării de către autoritățile competente.

Norma 3. Intervențiile asupra patrimoniului cultural subacvatic nu trebuie să aibă asupra acestuia efecte negative mai mari decât este necesar pentru atingerea obiectivelor proiectului.

Norma 4. Intervențiile asupra patrimoniului cultural subacvatic trebuie să utilizeze preferențial tehnici și metode non-distructive de prospectare, mai degrabă decât recuperarea obiectelor. Dacă excavarea sau recuperarea se dovedesc necesare în scopuri de cercetare științifică sau de protecție definitivă a patrimoniului cultural subacvatic, trebuie să fie utilizate metodele și tehnicile cele mai puțin distructive și să fie favorizată conservarea vestigiilor.

Norma 5. Intervențiile asupra patrimoniului cultural subacvatic vor evita să afecteze inutil resturile umane și locurile sacre.

Norma 6. Intervențiile asupra patrimoniului cultural subacvatic vor fi strict reglementate, astfel încât informația culturală, istorică și arheologică colectată să fie înregistrată în mod corespunzător.

Norma 7. Accesul *in situ* al publicului la patrimoniul cultural subacvatic trebuie încurajat, cu excepția cazurilor în care un astfel de acces este incompatibil cu protecția și administrarea sitului.

II. Propunerea de proiect

Norma 9. Înaintea oricărei intervenții asupra patrimoniului cultural subacvatic, va trebui elaborată o propunere de proiect care va fi supusă spre aprobare autorităților competente și avizării de către comunitatea științifică.

Norma 10. Propunerea de proiect va cuprinde:

(a) o evaluare a studiilor preexistente sau preliminare;

- (b) enunțarea obiectivelor proiectului;
- (c) metodele și tehnicile care vor fi utilizate;
- (d) planul de finanțare;
- (e) calendarul prevăzut pentru realizarea proiectului;
- (f) compoziția echipei responsabile de proiect, cu indicarea calificărilor, funcțiilor și a experienței fiecăruia dintre membrii săi;
- (g) planurile de analiză și alte activități de realizat ulterior muncii pe șantier;
- (h) un program de conservare a materialului arheologic și a sitului, în strânsă cooperare cu autoritățile competente;
- (i) un proiect de administrare și întreținere a sitului pe întreaga durată a proiectului;
- (j) un program de documentare;
- (k) un plan de securitate;
- (l) o politică de mediu;
- (m) modalitățile de colaborare cu muzee și alte instituții, în special științifice;
- (n) un plan de pregătire a rapoartelor;
- (o) modalitățile de depozitare a arhivelor, inclusiv a elementelor de patrimoniu cultural subacvatic recuperate; și
- (p) un program de publicare.

Norma 11. Intervențiile asupra patrimoniului cultural subacvatic trebuie să se desfășoare conform propunerii de proiect aprobat de autoritățile competente.

Norma 12. În caz de descoperire neprevăzută sau de schimbare a circumstanțelor, propunerea de proiect va fi reexaminată și modificată cu aprobarea autorităților competente.

Norma 13. În cazurile de urgență sau de descoperire întâmplătoare, pot fi autorizate intervenții asupra patrimoniului cultural subacvatic, inclusiv măsuri de conservare sau intervenții de scurtă durată, în special pentru stabilizarea sitului,

chiar și în absența unei propuneri de proiect, în vederea conservării patrimoniului cultural subacvatic.

III. Studiul prealabil

Norma 14. Studiul prealabil la care face referire Norma 10 (a) cuprinde o evaluare a interesului pe care îl prezintă respectivul patrimoniu cultural subacvatic și mediul său înconjurător, precum și a riscurilor la adresa acestora pe care le presupune proiectul avut în vedere și posibilitatea de a colecta date care să corespundă obiectivelor proiectului.

Norma 15. Evaluarea va cuprinde și studiile de bază asupra observațiilor istorice și arheologice disponibile, caracteristicile arheologice și de mediu ale sitului și consecințele pe care orice eventuală intruziune le-ar putea avea asupra stabilității pe termen lung a patrimoniului cultural subacvatic afectat de intervenții.

IV. Obiective, metode și tehnici ale proiectului

Norma 16. Metodologia va fi conformă obiectivelor proiectului, iar tehnicile utilizate vor fi cât mai neinvazive posibil.

V. Finanțarea

Norma 17. Cu excepția cazurilor în care protecția patrimoniului cultural subacvatic este urgentă, înainte de începerea oricărei intervenții va fi asigurată o bază de finanțare adecvată pentru aceasta, la un nivel suficient pentru a duce la bun sfârșit toate etapele prevăzute în propunerea de proiect, inclusiv conservarea, documentarea și administrarea materialului arheologic recuperat, precum și elaborarea și publicarea de rapoarte.

[Handwritten signature]

Norma 18. Propunerea de proiect va demonstra posibilitatea finanțării complete a proiectului, de exemplu prin obținerea unor garanții.

Norma 19. Propunerea de proiect va cuprinde un plan de urgență care să garanteze conservarea patrimoniului cultural subacvatic și documentarea aferentă în cazul în care finanțarea prevăzută ar fi întreruptă.

VI. Durata proiectului - Calendarul

Norma 20. Înainte de orice intervenție, va fi stabilit un calendar corespunzător pentru garantarea îndeplinirii tuturor etapelor din propunerea de proiect, inclusiv conservarea, documentarea și administrarea elementelor de patrimoniu cultural subacvatic recuperate, precum și elaborarea și publicarea de rapoarte.

Norma 21. Propunerea de proiect va cuprinde un plan de urgență care să garanteze conservarea patrimoniului cultural subacvatic și a documentației aferente în cazul oricărei întreruperi sau încheieri anticipate a proiectului.

VII. Competențe și calificări

Norma 22. Intervențiile asupra patrimoniului cultural subacvatic nu pot fi realizate decât sub direcția și controlul și în prezența regulată a unui specialist calificat în domeniul arheologiei subacvatice, având competența științifică corespunzătoare naturii proiectului.

Norma 23. Toți membrii echipei responsabile de proiect vor avea calificările necesare și o competență recunoscută corespunzătoare atribuțiilor lor în cadrul proiectului.

VIII. Conservarea și administrarea sitului

Norma 24. Programul de conservare va cuprinde prevederi privind întreținerea vestigiilor arheologice în cursul intervențiilor asupra patrimoniului cultural subacvatic, în timpul transportării lor și pe termen lung. Conservarea se va face după standardele profesionale în vigoare.

Norma 25. Programul de administrare a sitului va cuprinde prevederi privind protecția și gestionarea *in situ* a patrimoniului cultural subacvatic, în cursul lucrărilor de șantier și ulterior. Programul va cuprinde informarea publicului, introducerea de mijloace acceptabile de stabilizare, monitorizare și protecție a sitului împotriva intruziunilor.

IX. Documentarea

Norma 26. Programul de documentare va cuprinde documentarea detaliată a intervențiilor asupra patrimoniului cultural subacvatic, inclusiv un raport de activitate realizat conform standardelor profesionale și de documentare arheologică în vigoare.

Norma 27. Documentarea va cuprinde cel puțin un inventar detaliat al sitului, cu indicarea provenienței elementelor de patrimoniu subacvatic deplasate sau recuperate în cadrul intervenției asupra patrimoniului cultural subacvatic, carnetele de șantier, planurile, desenele, secțiunile, precum și fotografiile și documentele pe orice alt tip de suport.

X. Securitate

Norma 28. Va fi stabilit un plan de securitate adecvat în vederea garantării securității și sănătății membrilor echipei responsabile de proiect, precum și ale terților. Acest plan va fi în conformitate cu dispozițiile legale și profesionale în vigoare.

XI. Mediul înconjurător

Norma 29. Va fi elaborată o politică de mediu adecvată pentru a preveni orice acțiune care să afecteze inutil starea fundului mării și a vieții marine.

XII. Rapoartele

Norma 30. Vor fi prezentate, conform calendarului prevăzut în propunerea de proiect, rapoarte intermediare și un raport final care vor fi păstrate în arhivele publice corespunzătoare.

Norma 31. Rapoartele vor cuprinde:

- (a) o prezentare a obiectivelor;
- (b) o prezentare a metodelor și tehnicilor utilizate;
- (c) o prezentare a rezultatelor obținute;
- (d) documentația grafică și fotografică de bază pentru toate fazele intervenției;
- (e) recomandări privind conservarea și gestionarea sitului și a tuturor elementelor de patrimoniu cultural subacvatic recuperate, precum și a celor din cadrul sitului; și
- (f) recomandări pentru activități ulterioare.

XIII. Conservarea arhivelor proiectului

Norma 32. Modalitățile de conservare a arhivelor proiectului vor fi hotărâte înainte de începerea oricărei intervenții și vor fi incluse în propunerea de proiect.

Norma 33. Arhivele proiectului, cuprinzând elementele de patrimoniu cultural recuperate și o copie a întregii documentații de suport vor fi pe cât posibil păstrate intacte și complete, sub formă de colecții, astfel încât acestea să fie accesibile specialiștilor și publicului și să se permită conservarea acestora. Acest lucru se va realiza cât mai rapid și nu mai târziu de zece ani de la încheierea

[Handwritten signature and stamp]

proiectului, în măsura în care acest lucru este compatibil cu conservarea patrimoniului cultural subacvatic.

Norma 34. Arhivele proiectului vor fi gestionate conform normelor profesionale internaționale și supuse autorizării de către serviciile competente.

XIV. Publicarea

Norma 35. Proiectele vor include, pe cât posibil, acțiuni educaționale și de popularizare a rezultatelor proiectului destinate publicului larg.

Norma 36. O sinteză finală a fiecărui proiect:

- (a) va fi făcută publică cât mai repede posibil, ținând seama de complexitatea proiectului și de natura confidențială sau delicată a informației; și
- (b) păstrată în arhivele publice corespunzătoare.

Făcut la Paris, în această zi de 6 noiembrie 2001, în două exemplare în mod egal autentice care poartă semnătura Președintelui celei de a 31-a sesiuni a Conferinței generale, și a Directorului general al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, care vor fi depuse în arhivele Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură; copii certificate conforme ale acestora vor fi remise tuturor statelor și teritoriilor la care face referire articolul 26, precum și Organizației Națiunilor Unite.

[Faint handwritten text and signature]

Convention on the Protection of the Underwater Cultural Heritage 2001

Paris, 2 November 2001

Depository - Entry into force - Authoritative texts - States Parties -

UNESDOC - (PDF) English - French - Spanish - Russian - Chinese - Arabic

The General Conference of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, meeting in Paris from 15 October to 3 November 2001, at its 31st session,

Acknowledging the importance of underwater cultural heritage as an integral part of the cultural heritage of humanity and a particularly important element in the history of peoples, nations, and their relations with each other concerning their common heritage,

Realizing the importance of protecting and preserving the underwater cultural heritage and that responsibility therefor rests with all States,

Noting growing public interest in and public appreciation of underwater cultural heritage,

Convinced of the importance of research, information and education to the protection and preservation of underwater cultural heritage,

Convinced of the public's right to enjoy the educational and recreational benefits of responsible non-intrusive access to in situ underwater cultural heritage, and of the value of public education to contribute to awareness, appreciation and protection of that heritage,

Aware of the fact that underwater cultural heritage is threatened by unauthorized activities directed at it, and of the need for stronger measures to prevent such activities,

Conscious of the need to respond appropriately to the possible negative impact on underwater cultural heritage of legitimate activities that may incidentally affect it,

Deeply concerned by the increasing commercial exploitation of underwater cultural heritage, and in particular by certain activities aimed at the sale, acquisition or barter of underwater cultural heritage,

Aware of the availability of advanced technology that enhances discovery of and access to underwater cultural heritage,

Believing that cooperation among States, international organizations, scientific institutions, professional organizations, archaeologists, divers, other interested parties and the public at large is essential for the protection of underwater cultural heritage,

Considering that survey, excavation and protection of underwater cultural heritage necessitate the availability and application of special scientific methods and the use of suitable techniques and equipment as well as a high degree of professional specialization, all of which indicate a need for uniform governing criteria,

Realizing the need to codify and progressively develop rules relating to the protection and preservation of underwater cultural heritage in conformity with international law and practice, including the UNESCO Convention on the Means of Prohibiting and Preventing the Illicit Import, Export and Transfer of Ownership of Cultural Property of 14 November 1970, the UNESCO Convention for the Protection of the World Cultural and Natural Heritage of 16 November 1972 and the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982,

Committed to improving the effectiveness of measures at international, regional and national levels for the preservation in situ or, if necessary for scientific or protective purposes, the careful recovery of underwater cultural heritage,

Having decided at its twenty-ninth session that this question should be made the subject of an international convention,

Adopts this second day of November 2001 this Convention.

Article 1 – Definitions

For the purposes of this Convention:

1. (a) "Underwater cultural heritage" means all traces of human existence having a cultural, historical or archaeological character which have been partially or totally under water, periodically or continuously, for at least 100 years such as:

(i) sites, structures, buildings, artefacts and human remains, together with their archaeological and natural context;

(ii) vessels, aircraft, other vehicles or any part thereof, their cargo or other contents, together with their archaeological and natural context; and

(iii) objects of prehistoric character.

(b) Pipelines and cables placed on the seabed shall not be considered as underwater cultural heritage.

(c) Installations other than pipelines and cables, placed on the seabed and still in use, shall not be considered as underwater cultural heritage.

2. (a) "States Parties" means States which have consented to be bound by this Convention and for which this Convention is in force.

(b) This Convention applies mutatis mutandis to those territories referred to in Article 26, paragraph 2(b), which become Parties to this Convention in accordance with the conditions set out in that paragraph, and to that extent "States Parties" refers to those territories.

3. "UNESCO" means the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

4. "Director-General" means the Director-General of UNESCO.

5. "Area" means the seabed and ocean floor and subsoil thereof, beyond the limits of national jurisdiction.

6. "Activities directed at underwater cultural heritage" means activities having underwater cultural heritage as their primary object and which may, directly or indirectly, physically disturb or otherwise damage underwater cultural heritage.

7. "Activities incidentally affecting underwater cultural heritage" means activities which, despite not having underwater cultural heritage as their primary object or one of their objects, may physically disturb or otherwise damage underwater cultural heritage.

8. "State vessels and aircraft" means warships, and other vessels or aircraft that were owned or operated by a State and used, at the time of sinking, only for government non-commercial purposes, that are identified as such and that meet the definition of underwater cultural heritage.

9. "Rules" means the Rules concerning activities directed at underwater cultural heritage, as referred to in Article 33 of this Convention.

Article 2 – Objectives and general principles

1. This Convention aims to ensure and strengthen the protection of underwater cultural heritage.

2. States Parties shall cooperate in the protection of underwater cultural heritage.

3. States Parties shall preserve underwater cultural heritage for the benefit of humanity in conformity with the provisions of this Convention.

4. States Parties shall, individually or jointly as appropriate, take all appropriate measures in conformity with this Convention and with international law that are necessary to protect underwater cultural heritage, using for this purpose the best practicable means at their disposal and in accordance with their capabilities.

5. The preservation in situ of underwater cultural heritage shall be considered as the first option before allowing or engaging in any activities directed at this heritage.

6. Recovered underwater cultural heritage shall be deposited, conserved and managed in a manner that ensures its long-term preservation.

7. Underwater cultural heritage shall not be commercially exploited.

8. Consistent with State practice and international law, including the United Nations Convention on the Law of the Sea, nothing in this Convention shall be interpreted as modifying the rules of international law and State practice pertaining to sovereign immunities, nor any State's rights with respect to its State vessels and aircraft.

9. States Parties shall ensure that proper respect is given to all human remains located in maritime waters.

10. Responsible non-intrusive access to observe or document in situ underwater cultural heritage shall be encouraged to create public awareness, appreciation, and protection of the heritage except where such access is incompatible with its protection and management.

11. No act or activity undertaken on the basis of this Convention shall constitute grounds for claiming, contending or disputing any claim to national sovereignty or jurisdiction.

Article 3 – Relationship between this Convention and the United Nations Convention on the Law of the Sea

Nothing in this Convention shall prejudice the rights, jurisdiction and duties of States under international law, including the United Nations Convention on the Law of the Sea. This Convention shall be interpreted and applied in the context of and in a manner consistent with international law, including the United Nations Convention on the Law of the Sea.

Article 4 – Relationship to law of salvage and law of finds

Any activity relating to underwater cultural heritage to which this Convention applies shall not be subject to the law of salvage or law of finds, unless it:

- (a) is authorized by the competent authorities, and
- (b) is in full conformity with this Convention, and
- (c) ensures that any recovery of the underwater cultural heritage achieves its maximum protection.

Article 5 – Activities incidentally affecting underwater cultural heritage

Each State Party shall use the best practicable means at its disposal to prevent or mitigate any adverse effects that might arise from activities under its jurisdiction incidentally affecting underwater cultural heritage.

Article 6 – Bilateral, regional or other multilateral agreements

1. States Parties are encouraged to enter into bilateral, regional or other multilateral agreements or develop existing agreements, for the preservation of underwater cultural heritage. All such agreements shall be in full conformity with the provisions of this Convention and shall not dilute its universal character. States may, in such agreements, adopt rules and regulations which would ensure better protection of underwater cultural heritage than those adopted in this Convention.

2. The Parties to such bilateral, regional or other multilateral agreements may invite States with a verifiable link, especially a cultural, historical or archaeological link, to the underwater cultural heritage concerned to join such agreements.

3. This Convention shall not alter the rights and obligations of States Parties regarding the protection of sunken vessels, arising from other bilateral, regional or other multilateral agreements concluded before its adoption, and, in particular, those that are in conformity with the purposes of this Convention.

Article 7 – Underwater cultural heritage in internal waters, archipelagic waters and territorial sea

1. States Parties, in the exercise of their sovereignty, have the exclusive right to regulate and authorize activities directed at underwater cultural heritage in their internal waters, archipelagic waters and territorial sea.

2. Without prejudice to other international agreements and rules of international law regarding the protection of underwater cultural heritage, States Parties shall require that the Rules be applied to activities directed at underwater cultural heritage in their internal waters, archipelagic waters and territorial sea.

3. Within their archipelagic waters and territorial sea, in the exercise of their sovereignty and in recognition of general practice among States, States Parties, with a view to cooperating on the best methods of protecting State vessels and aircraft, should inform the flag State Party to this Convention and, if applicable, other States with a verifiable link, especially a cultural, historical or archaeological link, with respect to the discovery of such identifiable State vessels and aircraft.

Article 8 – Underwater cultural heritage in the contiguous zone

Without prejudice to and in addition to Articles 9 and 10, and in accordance with Article 303, paragraph 2, of the United Nations Convention on the Law of the Sea, States Parties may regulate and authorize activities directed at underwater cultural heritage within their contiguous zone. In so doing, they shall require that the Rules be applied.

Article 9 – Reporting and notification in the exclusive economic zone and on the continental shelf

1. All States Parties have a responsibility to protect underwater cultural heritage in the exclusive economic zone and on the continental shelf in conformity with this Convention. Accordingly:

(a) a State Party shall require that when its national, or a vessel flying its flag, discovers or intends to engage in activities directed at underwater cultural heritage located in its exclusive economic zone or on its continental shelf, the national or the master of the vessel shall report such discovery or activity to it;

(b) in the exclusive economic zone or on the continental shelf of another State Party:

(i) States Parties shall require the national or the master of the vessel to report such discovery or activity to them and to that other State Party;

(ii) alternatively, a State Party shall require the national or master of the vessel to report such discovery or activity to it and shall ensure the rapid and effective transmission of such reports to all other States Parties.

2. On depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, a State Party shall declare the manner in which reports will be transmitted under paragraph 1(b) of this Article.

3. A State Party shall notify the Director-General of discoveries or activities reported to it under paragraph 1 of this Article.

4. The Director-General shall promptly make available to all States Parties any information notified to him under paragraph 3 of this Article.

5. Any State Party may declare to the State Party in whose exclusive economic zone or on whose continental shelf the underwater cultural heritage is located its interest in being consulted on how to ensure the effective protection of that underwater cultural heritage. Such declaration shall be based on a verifiable link, especially a cultural, historical or archaeological link, to the underwater cultural heritage concerned.

Article 10 – Protection of underwater cultural heritage in the exclusive economic zone and on the continental shelf

1. No authorization shall be granted for an activity directed at underwater cultural heritage located in the exclusive economic zone or on the continental shelf except in conformity with the provisions of this Article.

2. A State Party in whose exclusive economic zone or on whose continental shelf underwater cultural heritage is located has the right to prohibit or authorize any activity directed at such heritage to prevent interference with its sovereign rights or jurisdiction as provided for by international law including the United Nations Convention on the Law of the Sea.

3. Where there is a discovery of underwater cultural heritage or it is intended that activity shall be directed at underwater cultural heritage in a State Party's exclusive economic zone or on its continental shelf, that State Party shall:

(a) consult all other States Parties which have declared an interest under Article 9, paragraph 5, on how best to protect the underwater cultural heritage;

(b) coordinate such consultations as "Coordinating State", unless it expressly declares that it does not wish to do so, in which case the States Parties which have declared an interest under Article 9, paragraph 5, shall appoint a Coordinating State.

4. Without prejudice to the duty of all States Parties to protect underwater cultural heritage by way of all practicable measures taken in accordance with international law to prevent immediate danger to the underwater cultural heritage, including looting, the Coordinating State may take all practicable measures, and/or issue any necessary authorizations in conformity with this Convention and, if necessary prior to consultations, to prevent any immediate danger to the underwater cultural heritage, whether arising from human activities or any other cause, including looting. In taking such measures assistance may be requested from other States Parties.

5. The Coordinating State:

(a) shall implement measures of protection which have been agreed by the consulting States, which include the Coordinating State, unless the consulting States, which include the Coordinating State, agree that another State Party shall implement those measures;

(b) shall issue all necessary authorizations for such agreed measures in conformity with the Rules, unless the consulting States, which include the Coordinating State, agree that another State Party shall issue those authorizations;

(c) may conduct any necessary preliminary research on the underwater cultural heritage and shall issue all necessary authorizations therefore, and shall promptly inform the Director-General of the results, who in turn will make such information promptly available to other States Parties.

6. In coordinating consultations, taking measures, conducting preliminary research and/or issuing authorizations pursuant to this Article, the Coordinating State shall act on behalf of the States Parties as a whole and not in its own interest. Any such action shall not in itself constitute a basis for the assertion of any preferential or jurisdictional rights not provided for in international law, including the United Nations Convention on the Law of the Sea.

7. Subject to the provisions of paragraphs 2 and 4 of this Article, no activity directed at State vessels and aircraft shall be conducted without the agreement of the flag State and the collaboration of the Coordinating State.

Article 11 – Reporting and notification in the Area

1. States Parties have a responsibility to protect underwater cultural heritage in the Area in conformity with this Convention and Article 149 of the United Nations Convention on the Law of the Sea. Accordingly when a national, or a vessel flying the flag of a State Party, discovers or intends to engage in activities directed at underwater cultural heritage located in the Area, that State Party shall require its national, or the master of the vessel, to report such discovery or activity to it.

2. States Parties shall notify the Director-General and the Secretary-General of the International Seabed Authority of such discoveries or activities reported to them.

3. The Director-General shall promptly make available to all States Parties any such information supplied by States Parties.

4. Any State Party may declare to the Director-General its interest in being consulted on how to ensure the effective protection of that underwater cultural heritage. Such declaration shall be based on a verifiable link to the underwater cultural heritage concerned, particular regard being paid to the preferential rights of States of cultural, historical or archaeological origin.

Article 12 – Protection of underwater cultural heritage in the Area

1. No authorization shall be granted for any activity directed at underwater cultural heritage located in the Area except in conformity with the provisions of this Article.

2. The Director-General shall invite all States Parties which have declared an interest under Article 11, paragraph 4, to consult on how best to protect the underwater cultural heritage, and to appoint a State Party to coordinate such consultations as the "Coordinating State". The Director-General shall also invite the International Seabed Authority to participate in such consultations.

3. All States Parties may take all practicable measures in conformity with this Convention, if necessary prior to consultations, to prevent any immediate danger to the underwater cultural heritage, whether arising from human activity or any other cause including looting.

4. The Coordinating State shall:

(a) implement measures of protection which have been agreed by the consulting States, which include the Coordinating State, unless the consulting States, which include the Coordinating State, agree that another State Party shall implement those measures; and

(b) issue all necessary authorizations for such agreed measures, in conformity with this Convention, unless the consulting States, which include the Coordinating State, agree that another State Party shall issue those authorizations.

5. The Coordinating State may conduct any necessary preliminary research on the underwater cultural heritage and shall issue all necessary authorizations therefor, and shall promptly inform the Director-General of the results, who in turn shall make such information available to other States Parties.

6. In coordinating consultations, taking measures, conducting preliminary research, and/or issuing authorizations pursuant to this Article, the Coordinating State shall act for the benefit of humanity as a whole, on behalf of all

States Parties. Particular regard shall be paid to the preferential rights of States of cultural, historical or archaeological origin in respect of the underwater cultural heritage concerned.

7. No State Party shall undertake or authorize activities directed at State vessels and aircraft in the Area without the consent of the flag State.

Article 13 – Sovereign immunity

Warships and other government ships or military aircraft with sovereign immunity, operated for non-commercial purposes, undertaking their normal mode of operations, and not engaged in activities directed at underwater cultural heritage, shall not be obliged to report discoveries of underwater cultural heritage under Articles 9, 10, 11 and 12 of this Convention. However States Parties shall ensure, by the adoption of appropriate measures not impairing the operations or operational capabilities of their warships or other government ships or military aircraft with sovereign immunity operated for non-commercial purposes, that they comply, as far as is reasonable and practicable, with Articles 9, 10, 11 and 12 of this Convention.

Article 14 – Control of entry into the territory, dealing and possession

States Parties shall take measures to prevent the entry into their territory, the dealing in, or the possession of, underwater cultural heritage illicitly exported and/or recovered, where recovery was contrary to this Convention.

Article 15 – Non-use of areas under the jurisdiction of States Parties

States Parties shall take measures to prohibit the use of their territory, including their maritime ports, as well as artificial islands, installations and structures under their exclusive jurisdiction or control, in support of any activity directed at underwater cultural heritage which is not in conformity with this Convention.

Article 16 – Measures relating to nationals and vessels

States Parties shall take all practicable measures to ensure that their nationals and vessels flying their flag do not engage in any activity directed at underwater cultural heritage in a manner not in conformity with this Convention.

Article 17 – Sanctions

1. Each State Party shall impose sanctions for violations of measures it has taken to implement this Convention.
2. Sanctions applicable in respect of violations shall be adequate in severity to be effective in securing compliance with this Convention and to discourage violations wherever they occur and shall deprive offenders of the benefit deriving from their illegal activities.
3. States Parties shall cooperate to ensure enforcement of sanctions imposed under this Article.

Article 18 – Seizure and disposition of underwater cultural heritage

1. Each State Party shall take measures providing for the seizure of underwater cultural heritage in its territory that has been recovered in a manner not in conformity with this Convention.
2. Each State Party shall record, protect and take all reasonable measures to stabilize underwater cultural heritage seized under this Convention.
3. Each State Party shall notify the Director-General and any other State with a verifiable link, especially a cultural, historical or archaeological link, to the underwater cultural heritage concerned of any seizure of underwater cultural heritage that it has made under this Convention.
4. A State Party which has seized underwater cultural heritage shall ensure that its disposition be for the public benefit, taking into account the need for conservation and research; the need for reassembly of a dispersed collection; the need for public access, exhibition and education; and the interests of any State with a verifiable link, especially a cultural, historical or archaeological link, in respect of the underwater cultural heritage concerned.

Article 19 – Cooperation and information-sharing

1. States Parties shall cooperate and assist each other in the protection and management of underwater cultural heritage under this Convention, including, where practicable, collaborating in the investigation, excavation, documentation, conservation, study and presentation of such heritage.
2. To the extent compatible with the purposes of this Convention, each State Party undertakes to share information with other States Parties concerning underwater cultural heritage, including discovery of heritage, location of heritage, heritage excavated or recovered contrary to this Convention or otherwise in violation of

international law, pertinent scientific methodology and technology, and legal developments relating to such heritage.

3. Information shared between States Parties, or between UNESCO and States Parties, regarding the discovery or location of underwater cultural heritage shall, to the extent compatible with their national legislation, be kept confidential and reserved to competent authorities of States Parties as long as the disclosure of such information might endanger or otherwise put at risk the preservation of such underwater cultural heritage.

4. Each State Party shall take all practicable measures to disseminate information, including where feasible through appropriate international databases, about underwater cultural heritage excavated or recovered contrary to this Convention or otherwise in violation of international law.

Article 20 – Public awareness

Each State Party shall take all practicable measures to raise public awareness regarding the value and significance of underwater cultural heritage and the importance of protecting it under this Convention.

Article 21 – Training in underwater archaeology

States Parties shall cooperate in the provision of training in underwater archaeology, in techniques for the conservation of underwater cultural heritage and, on agreed terms, in the transfer of technology relating to underwater cultural heritage.

Article 22 – Competent authorities

1. In order to ensure the proper implementation of this Convention, States Parties shall establish competent authorities or reinforce the existing ones where appropriate, with the aim of providing for the establishment, maintenance and updating of an inventory of underwater cultural heritage, the effective protection, conservation, presentation and management of underwater cultural heritage, as well as research and education.

2. States Parties shall communicate to the Director-General the names and addresses of their competent authorities relating to underwater cultural heritage.

Article 23 – Meetings of States Parties

1. The Director-General shall convene a Meeting of States Parties within one year of the entry into force of this Convention and thereafter at least once every two years. At the request of a majority of States Parties, the Director-General shall convene an Extraordinary Meeting of States Parties.

2. The Meeting of States Parties shall decide on its functions and responsibilities.

3. The Meeting of States Parties shall adopt its own Rules of Procedure.

4. The Meeting of States Parties may establish a Scientific and Technical Advisory Body composed of experts nominated by the States Parties with due regard to the principle of equitable geographical distribution and the desirability of a gender balance.

5. The Scientific and Technical Advisory Body shall appropriately assist the Meeting of States Parties in questions of a scientific or technical nature regarding the implementation of the Rules.

Article 24 – Secretariat for this Convention

1. The Director-General shall be responsible for the functions of the Secretariat for this Convention.

2. The duties of the Secretariat shall include:

(a) organizing Meetings of States Parties as provided for in Article 23, paragraph 1; and

(b) assisting States Parties in implementing the decisions of the Meetings of States Parties.

Article 25 – Peaceful settlement of disputes

1. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of this Convention shall be subject to negotiations in good faith or other peaceful means of settlement of their own choice.

2. If those negotiations do not settle the dispute within a reasonable period of time, it may be submitted to UNESCO for mediation, by agreement between the States Parties concerned.

3. If mediation is not undertaken or if there is no settlement by mediation, the provisions relating to the settlement of disputes set out in Part XV of the United Nations Convention on the Law of the Sea apply mutatis

mutandis to any dispute between States Parties to this Convention concerning the interpretation or application of this Convention, whether or not they are also Parties to the United Nations Convention on the Law of the Sea.

4. Any procedure chosen by a State Party to this Convention and to the United Nations Convention on the Law of the Sea pursuant to Article 287 of the latter shall apply to the settlement of disputes under this Article, unless that State Party, when ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, or at any time thereafter, chooses another procedure pursuant to Article 287 for the purpose of the settlement of disputes arising out of this Convention.

5. A State Party to this Convention which is not a Party to the United Nations Convention on the Law of the Sea, when ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention or at any time thereafter shall be free to choose, by means of a written declaration, one or more of the means set out in Article 287, paragraph 1, of the United Nations Convention on the Law of the Sea for the purpose of settlement of disputes under this Article. Article 287 shall apply to such a declaration, as well as to any dispute to which such State is party, which is not covered by a declaration in force. For the purpose of conciliation and arbitration, in accordance with Annexes V and VII of the United Nations Convention on the Law of the Sea, such State shall be entitled to nominate conciliators and arbitrators to be included in the lists referred to in Annex V, Article 2, and Annex VII, Article 2, for the settlement of disputes arising out of this Convention.

Article 26 – Ratification, acceptance, approval or accession

1. This Convention shall be subject to ratification, acceptance or approval by Member States of UNESCO.

2. This Convention shall be subject to accession:

(a) by States that are not members of UNESCO but are members of the United Nations or of a specialized agency within the United Nations system or of the International Atomic Energy Agency, as well as by States Parties to the Statute of the International Court of Justice and any other State invited to accede to this Convention by the General Conference of UNESCO;

(b) by territories which enjoy full internal self-government, recognized as such by the United Nations, but have not attained full independence in accordance with General Assembly resolution 1514 (XV) and which have competence over the matters governed by this Convention, including the competence to enter into treaties in respect of those matters.

3. The instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Director-General.

Article 27 – Entry into force

This Convention shall enter into force three months after the date of the deposit of the twentieth instrument referred to in Article 26, but solely with respect to the twenty States or territories that have so deposited their instruments. It shall enter into force for each other State or territory three months after the date on which that State or territory has deposited its instrument.

Article 28 – Declaration as to inland waters

When ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention or at any time thereafter, any State or territory may declare that the Rules shall apply to inland waters not of a maritime character.

Article 29 – Limitations to geographical scope

At the time of ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, a State or territory may make a declaration to the depositary that this Convention shall not be applicable to specific parts of its territory, internal waters, archipelagic waters or territorial sea, and shall identify therein the reasons for such declaration. Such State shall, to the extent practicable and as quickly as possible, promote conditions under which this Convention will apply to the areas specified in its declaration, and to that end shall also withdraw its declaration in whole or in part as soon as that has been achieved.

Article 30 – Reservations

With the exception of Article 29, no reservations may be made to this Convention.

Article 31 – Amendments

1. A State Party may, by written communication addressed to the Director-General, propose amendments to this Convention. The Director-General shall circulate such communication to all States Parties. If, within six months from the date of the circulation of the communication, not less than one half of the States Parties reply favourably to the request, the Director-General shall present such proposal to the next Meeting of States Parties for discussion and possible adoption.

2. Amendments shall be adopted by a two-thirds majority of States Parties present and voting.

3. Once adopted, amendments to this Convention shall be subject to ratification, acceptance, approval or accession by the States Parties.

4. Amendments shall enter into force, but solely with respect to the States Parties that have ratified, accepted, approved or acceded to them, three months after the deposit of the instruments referred to in paragraph 3 of this Article by two thirds of the States Parties. Thereafter, for each State or territory that ratifies, accepts, approves or accedes to it, the amendment shall enter into force three months after the date of deposit by that Party of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

5. A State or territory which becomes a Party to this Convention after the entry into force of amendments in conformity with paragraph 4 of this Article shall, failing an expression of different intention by that State or territory, be considered:

(a) as a Party to this Convention as so amended; and

(b) as a Party to the unamended Convention in relation to any State Party not bound by the amendment.

Article 32 – Denunciation

1. A State Party may, by written notification addressed to the Director-General, denounce this Convention.

2. The denunciation shall take effect twelve months after the date of receipt of the notification, unless the notification specifies a later date.

3. The denunciation shall not in any way affect the duty of any State Party to fulfil any obligation embodied in this Convention to which it would be subject under international law independently of this Convention.

Article 33 – The Rules

The Rules annexed to this Convention form an integral part of it and, unless expressly provided otherwise, a reference to this Convention includes a reference to the Rules.

Article 34 – Registration with the United Nations

In conformity with Article 102 of the Charter of the United Nations, this Convention shall be registered with the Secretariat of the United Nations at the request of the Director-General.

Article 35 – Authoritative texts

This Convention has been drawn up in Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish, the six texts being equally authoritative.

Annex

Rules concerning activities directed at underwater cultural heritage

I. General principles

Rule 1. The protection of underwater cultural heritage through in situ preservation shall be considered as the first option. Accordingly, activities directed at underwater cultural heritage shall be authorized in a manner consistent with the protection of that heritage, and subject to that requirement may be authorized for the purpose of making a significant contribution to protection or knowledge or enhancement of underwater cultural heritage.

Rule 2. The commercial exploitation of underwater cultural heritage for trade or speculation or its irretrievable dispersal is fundamentally incompatible with the protection and proper management of underwater cultural heritage. Underwater cultural heritage shall not be traded, sold, bought or bartered as commercial goods.

This Rule cannot be interpreted as preventing:

(a) the provision of professional archaeological services or necessary services incidental thereto whose nature and purpose are in full conformity with this Convention and are subject to the authorization of the competent authorities;

(b) the deposition of underwater cultural heritage, recovered in the course of a research project in conformity with this Convention, provided such deposition does not prejudice the scientific or cultural interest or integrity of the recovered material or result in its irretrievable dispersal; is in accordance with the provisions of Rules 33 and 34; and is subject to the authorization of the competent authorities.

Rule 3. Activities directed at underwater cultural heritage shall not adversely affect the underwater cultural heritage more than is necessary for the objectives of the project.

Rule 4. Activities directed at underwater cultural heritage must use nondestructive techniques and survey methods in preference to recovery of objects. If excavation or recovery is necessary for the purpose of scientific studies or for the ultimate protection of the underwater cultural heritage, the methods and techniques used must be as non-destructive as possible and contribute to the preservation of the remains.

Rule 5. Activities directed at underwater cultural heritage shall avoid the unnecessary disturbance of human remains or venerated sites.

Rule 6. Activities directed at underwater cultural heritage shall be strictly regulated to ensure proper recording of cultural, historical and archaeological information.

Rule 7. Public access to in situ underwater cultural heritage shall be promoted, except where such access is incompatible with protection and management.

Rule 8. International cooperation in the conduct of activities directed at underwater cultural heritage shall be encouraged in order to further the effective exchange or use of archaeologists and other relevant professionals.

II. Project design

Rule 9. Prior to any activity directed at underwater cultural heritage, a project design for the activity shall be developed and submitted to the competent authorities for authorization and appropriate peer review.

Rule 10. The project design shall include:

- (a) an evaluation of previous or preliminary studies;
- (b) the project statement and objectives;
- (c) the methodology to be used and the techniques to be employed;
- (d) the anticipated funding;
- (e) an expected timetable for completion of the project;
- (f) the composition of the team and the qualifications, responsibilities and experience of each team member;
- (g) plans for post-fieldwork analysis and other activities;
- (h) a conservation programme for artefacts and the site in close cooperation with the competent authorities;
- (i) a site management and maintenance policy for the whole duration of the project;
- (j) a documentation programme;
- (k) a safety policy;
- (l) an environmental policy;
- (m) arrangements for collaboration with museums and other institutions, in particular scientific institutions;
- (n) report preparation;
- (o) deposition of archives, including underwater cultural heritage removed; and
- (p) a programme for publication.

Rule 11. Activities directed at underwater cultural heritage shall be carried out in accordance with the project design approved by the competent authorities.

Rule 12. Where unexpected discoveries are made or circumstances change, the project design shall be reviewed and amended with the approval of the competent authorities.

Rule 13. In cases of urgency or chance discoveries, activities directed at the underwater cultural heritage, including conservation measures or activities for a period of short duration, in particular site stabilization, may be authorized in the absence of a project design in order to protect the underwater cultural heritage.

III. Preliminary work

Rule 14. The preliminary work referred to in Rule 10 (a) shall include an assessment that evaluates the significance and vulnerability of the underwater cultural heritage and the surrounding natural environment to damage by the proposed project, and the potential to obtain data that would meet the project objectives.

Rule 15. The assessment shall also include background studies of available historical and archaeological evidence, the archaeological and environmental characteristics of the site, and the consequences of any potential intrusion for the long-term stability of the underwater cultural heritage affected by the activities.

IV. Project objective, methodology and techniques

Rule 16. The methodology shall comply with the project objectives, and the techniques employed shall be as non-intrusive as possible.

V. Funding

Rule 17. Except in cases of emergency to protect underwater cultural heritage, an adequate funding base shall be assured in advance of any activity, sufficient to complete all stages of the project design, including conservation, documentation and curation of recovered artefacts, and report preparation and dissemination.

Rule 18. The project design shall demonstrate an ability, such as by securing a bond, to fund the project through to completion.

Rule 19. The project design shall include a contingency plan that will ensure conservation of underwater cultural heritage and supporting documentation in the event of any interruption of anticipated funding.

VI. Project duration – timetable

Rule 20. An adequate timetable shall be developed to assure in advance of any activity directed at underwater cultural heritage the completion of all stages of the project design, including conservation, documentation and curation of recovered underwater cultural heritage, as well as report preparation and dissemination.

Rule 21. The project design shall include a contingency plan that will ensure conservation of underwater cultural heritage and supporting documentation in the event of any interruption or termination of the project.

VII. Competence and qualifications

Rule 22. Activities directed at underwater cultural heritage shall only be undertaken under the direction and control of, and in the regular presence of, a qualified underwater archaeologist with scientific competence appropriate to the project.

Rule 23. All persons on the project team shall be qualified and have demonstrated competence appropriate to their roles in the project.

VIII. Conservation and site management

Rule 24. The conservation programme shall provide for the treatment of the archaeological remains during the activities directed at underwater cultural heritage, during transit and in the long term. Conservation shall be carried out in accordance with current professional standards.

Rule 25. The site management programme shall provide for the protection and management in situ of underwater cultural heritage, in the course of and upon termination of fieldwork. The programme shall include public information, reasonable provision for site stabilization, monitoring, and protection against interference.

IX. Documentation

Rule 26. The documentation programme shall set out thorough documentation including a progress report of activities directed at underwater cultural heritage, in accordance with current professional standards of archaeological documentation.

Rule 27. Documentation shall include, at a minimum, a comprehensive record of the site, including the provenance of underwater cultural heritage moved or removed in the course of the activities directed at underwater cultural heritage, field notes, plans, drawings, sections, and photographs or recording in other media.

X. Safety

Rule 28. A safety policy shall be prepared that is adequate to ensure the safety and health of the project team and third parties and that is in conformity with any applicable statutory and professional requirements.

XI. Environment

Rule 29. An environmental policy shall be prepared that is adequate to ensure that the seabed and marine life are not unduly disturbed.

XII. Reporting

Rule 30. Interim and final reports shall be made available according to the timetable set out in the project design, and deposited in relevant public records.

Rule 31. Reports shall include:

- (a) an account of the objectives;
- (b) an account of the methods and techniques employed;
- (c) an account of the results achieved;
- (d) basic graphic and photographic documentation on all phases of the activity;
- (e) recommendations concerning conservation and curation of the site and of any underwater cultural heritage removed; and
- (f) recommendations for future activities.

XIII. Curation of project archives

Rule 32. Arrangements for curation of the project archives shall be agreed to before any activity commences, and shall be set out in the project design.

Rule 33. The project archives, including any underwater cultural heritage removed and a copy of all supporting documentation shall, as far as possible, be kept together and intact as a collection in a manner that is available for professional and public access as well as for the curation of the archives. This should be done as rapidly as possible and in any case not later than ten years from the completion of the project, in so far as may be compatible with conservation of the underwater cultural heritage.

Rule 34. The project archives shall be managed according to international professional standards, and subject to the authorization of the competent authorities.

XIV. Dissemination

Rule 35. Projects shall provide for public education and popular presentation of the project results where appropriate.

Rule 36. A final synthesis of a project shall be:

- (a) made public as soon as possible, having regard to the complexity of the project and the confidential or sensitive nature of the information; and
- (b) deposited in relevant public records.

Done in Paris this 6th day of November 2001 in two authentic copies bearing the signature of the President of the thirty-first session of the General Conference and of the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, which shall be deposited in the archives of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization and certified true copies of which shall be delivered to all the States and territories referred to in Article 26 as well as to the United Nations.

Depositary :

UNESCO

Entry into force :

In accordance with its Article 27, this Convention shall enter into force three months after the date of the deposit

of the twentieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, but solely with respect to the twenty States or territories that have so deposited their instrument. It shall enter into force for each other State or territory three months after the date on which that State or territory has deposited its instrument.

Authoritative texts :

Arabic, English, Chinese, French, Spanish and Russian

States Parties

List in alphabetical order

Convention on the Protection of the Underwater Cultural Heritage. Paris, 2 November 2001..¹

States	Date of deposit of instrument	Type of instrument
1 Bulgaria	06/10/2003	Ratification
2 Croatia	01/12/2004	Ratification
3 Libyan Arab Jamahiriya	23/06/2005	Ratification
4 Lithuania	12/06/2006	Ratification
5 Mexico	05/07/2006	Ratification
6 Nigeria	21/10/2005	Ratification
7 Panama	20/05/2003	Ratification
8 Spain	06/06/2005	Ratification

¹In accordance with its Article 27, this Convention shall enter into force three months after the date of the deposit of the twentieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, but solely with respect to the twenty States or territories that have so deposited their instrument. It shall enter into force for each other State or territory three months after the date on which that State or territory has deposited its instrument.

List in chronological order

Convention on the Protection of the Underwater Cultural Heritage. Paris, 2 November 2001..¹

States	Date of deposit of instrument	Type of instrument
1 Panama	20/05/2003	Ratification
2 Bulgaria	06/10/2003	Ratification
3 Croatia	01/12/2004	Ratification
4 Spain	06/06/2005	Ratification
5 Libyan Arab Jamahiriya	23/06/2005	Ratification
6 Nigeria	21/10/2005	Ratification
7 Lithuania	12/06/2006	Ratification
8 Mexico	05/07/2006	Ratification

¹In accordance with its Article 27, this Convention shall enter into force three months after the date of the deposit of the twentieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, but solely with respect to the twenty States or territories that have so deposited their instrument. It shall enter into force for each other State or territory three months after the date on which that State or territory has deposited its instrument.

Convention sur la protection du patrimoine culturel subaquatique 2001

Paris, le 2 novembre 2001

Dépositaire - Entrée en vigueur - Textes faisant foi - Etats parties -

UNESDOC - (PDF) Anglais - Français - Espagnol - Russe - Chinois - Arabe

La Conférence générale de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture, réunie à Paris, du 15 octobre au 3 novembre 2001 en sa trente et unième session,

Reconnaissant l'importance du patrimoine culturel subaquatique en tant que partie intégrante du patrimoine culturel de l'humanité et en tant qu'élément particulièrement important de l'histoire des peuples, des nations et de leurs relations mutuelles en ce qui concerne leur patrimoine commun,

Sachant qu'il est important de protéger et de préserver le patrimoine culturel subaquatique et que la responsabilité de cette tâche incombe à tous les États,

Constatant que le public accorde de plus en plus d'intérêt et de valeur au patrimoine culturel subaquatique,

Convaincue de l'importance que revêtent la recherche, l'information et l'éducation pour la protection et la préservation du patrimoine culturel subaquatique,

Convaincue que le public a le droit de bénéficier des avantages éducatifs et récréatifs d'un accès responsable et inoffensif au patrimoine culturel subaquatique in situ et que l'éducation du public contribue à une meilleure connaissance, appréciation et protection de ce patrimoine,

Ayant conscience du fait que des interventions non autorisées sur le patrimoine culturel subaquatique représentent une menace pour celui-ci, et qu'il est nécessaire de prendre des mesures plus rigoureuses pour empêcher de telles interventions,

Consciente de la nécessité de parer comme il convient à l'éventuel impact négatif que des activités légitimes pourraient avoir, de façon fortuite, sur le patrimoine culturel subaquatique,

Profondément préoccupée par l'intensification de l'exploitation commerciale du patrimoine culturel subaquatique et, en particulier, par certaines activités tendant à la vente, l'acquisition ou le troc d'éléments du patrimoine culturel subaquatique,

Sachant que les progrès technologiques facilitent la découverte du patrimoine culturel subaquatique et l'accès à celui-ci,

Convaincue que la coopération entre les États, les organisations internationales, les institutions scientifiques, les organisations professionnelles, les archéologues, les plongeurs, les autres parties intéressées et le grand public est indispensable pour protéger le patrimoine culturel subaquatique,

Considérant que la prospection, la fouille et la protection du patrimoine culturel subaquatique nécessitent l'accès et le recours à des méthodes scientifiques spécifiques et l'emploi de techniques et de matériel adaptés, ainsi qu'un haut niveau de spécialisation professionnelle, ce qui appelle des critères uniformes,

Consciente de la nécessité de codifier et de développer progressivement les règles relatives à la protection et à la préservation du patrimoine culturel subaquatique conformément au droit international et à la pratique internationale, et notamment à la Convention de l'UNESCO concernant les mesures à prendre pour interdire et empêcher l'importation, l'exportation et le transfert de propriété illicites des biens culturels, du 14 novembre 1970, la Convention de l'UNESCO pour la protection du patrimoine mondial, culturel et naturel, du 16 novembre 1972 et la Convention des Nations Unies sur le droit de la mer, du 10 décembre 1982,

Soucieuse d'améliorer l'efficacité des mesures prises aux niveaux international, régional et national pour préserver in situ les éléments du patrimoine culturel subaquatique ou, si cela est nécessaire à des fins scientifiques ou de protection, pour procéder soigneusement à leur récupération,

Après avoir décidé, lors de sa vingt-neuvième session, que cette question ferait l'objet d'une Convention internationale,

Adopte, ce deuxième jour de novembre 2001, la présente Convention.

Article premier – Définitions

Aux fins de la présente Convention :

1. (a) On entend par "patrimoine culturel subaquatique" toutes les traces d'existence humaine présentant un caractère culturel, historique ou archéologique qui sont immergées, partiellement ou totalement, périodiquement ou en permanence, depuis 100 ans au moins, et notamment :

(i) les sites, structures, bâtiments, objets et restes humains, ainsi que leur contexte archéologique et naturel ;

(ii) les navires, aéronefs, autres véhicules ou toute partie de ceux-ci, avec leur cargaison ou autre contenu, ainsi que leur contexte archéologique et naturel ; et

(iii) les objets de caractère préhistorique.

(b) Les pipelines et les câbles, posés sur les fonds marins, ne sont pas considérés comme faisant partie du patrimoine culturel subaquatique.

(c) Les installations autres que les pipelines ou câbles, placées sur les fonds marins et encore en usage, ne sont pas considérées comme faisant partie du patrimoine culturel subaquatique.

2. (a) On entend par "États parties" les États qui ont consenti à être liés par la présente Convention et à l'égard desquels celle-ci est en vigueur.

(b) La présente Convention s'applique mutatis mutandis aux territoires visés à l'article 26, paragraphe 2 (b), qui deviennent parties à la présente Convention, conformément aux conditions définies dans ce paragraphe qui concernent chacun d'entre eux; dans cette mesure, le terme "États parties" s'entend de ces territoires.

3. On entend par "UNESCO" l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.

4. On entend par "Directeur général" le Directeur général de l'UNESCO.

5. On entend par "Zone" les fonds marins et leur sous-sol au-delà des limites de la juridiction nationale.

6. On entend par "intervention sur le patrimoine culturel subaquatique" une activité ayant principalement pour objet le patrimoine culturel subaquatique et qui est susceptible de porter matériellement atteinte à ce patrimoine ou de lui causer tout autre dommage, directement ou indirectement.

7. Par "intervention ayant une incidence fortuite sur le patrimoine culturel subaquatique" on entend une activité qui, bien que n'ayant pas, principalement ou partiellement, pour objet le patrimoine culturel subaquatique, est susceptible de porter matériellement atteinte à ce patrimoine ou de lui causer tout autre dommage.

8. On entend par "navires et aéronefs d'État" les navires de guerre et autres navires ou aéronefs, qui appartiennent à un État ou opèrent sous son contrôle, étaient exclusivement utilisés, à l'époque où ils ont sombré, à des fins de service public non commercial, qui sont identifiés comme tels et qui répondent à la définition du patrimoine culturel subaquatique.

9. On entend par "Règles" les Règles relatives aux interventions sur le patrimoine culturel subaquatique, telles qu'elles sont mentionnées à l'article 33 de la présente Convention.

Article 2 - Objectifs et principes généraux

1. La présente Convention vise à assurer et renforcer la protection du patrimoine culturel subaquatique.

2. Les États parties coopèrent à la protection du patrimoine culturel subaquatique.

3. Les États parties préservent le patrimoine culturel subaquatique dans l'intérêt de l'humanité, conformément aux dispositions de la présente Convention.

4. Les États parties prennent, individuellement ou, s'il y a lieu, conjointement, toutes les mesures appropriées conformément à la présente Convention et au droit international qui sont nécessaires pour protéger le patrimoine culturel subaquatique, en employant à cette fin les moyens les mieux adaptés dont ils disposent, et selon leurs capacités respectives.

5. La conservation in situ du patrimoine culturel subaquatique doit être considérée comme l'option prioritaire avant que toute intervention sur ce patrimoine ne soit autorisée ou entreprise.

6. Les éléments du patrimoine culturel subaquatique qui ont été récupérés sont mis en dépôt, gardés et gérés de manière à assurer leur conservation à long terme.

7. Le patrimoine culturel subaquatique ne doit faire l'objet d'aucune exploitation commerciale.

8. Conformément à la pratique des États et au droit international, notamment la Convention des Nations Unies sur le droit de la mer, aucune disposition de la présente Convention ne peut être interprétée comme modifiant les règles du droit international et la pratique des États relatives aux immunités souveraines, ou l'un quelconque des droits d'un État, concernant ses navires et aéronefs d'État.

9. Les États parties veillent à ce que tous les restes humains immergés dans les eaux maritimes soient dûment respectés.

10. Il convient d'encourager un accès responsable et inoffensif du public au patrimoine culturel subaquatique in situ à des fins d'observation ou de documentation, afin de favoriser la sensibilisation du public à ce patrimoine, ainsi que sa mise en valeur et sa protection, sauf en cas d'incompatibilité avec sa protection et sa gestion.

11. Aucune action ni activité menée sur la base de la présente Convention ne peut autoriser à faire valoir, soutenir ou contester une revendication de souveraineté ou juridiction nationale.

Article 3 - Relation entre la présente Convention et la Convention des Nations Unies sur le droit de la mer

Aucune disposition de la présente Convention ne porte atteinte aux droits, à la juridiction et aux devoirs des États en vertu du droit international, y compris la Convention des Nations Unies sur le droit de la mer. La présente Convention est interprétée et appliquée dans le contexte de et en conformité avec les dispositions du droit international, y compris la Convention des Nations Unies sur le droit de la mer.

Article 4 - Relation avec le droit de l'assistance et le droit des trésors

Aucune activité concernant le patrimoine culturel subaquatique à laquelle la présente Convention s'applique n'est soumise au droit de l'assistance ni au droit des trésors, sauf si:

(a) elle est autorisée par les services compétents, et

(b) elle est pleinement conforme à la présente Convention, et

(c) elle assure que la protection maximale du patrimoine culturel subaquatique lors de toute opération de récupération soit garantie.

Article 5 - Activités ayant une incidence fortuite sur le patrimoine culturel subaquatique

Chaque État partie emploie les moyens les mieux adaptés dont il dispose pour empêcher ou atténuer toute incidence négative due à des activités relevant de sa juridiction ayant une incidence fortuite sur le patrimoine culturel subaquatique.

Article 6 - Accords bilatéraux, régionaux ou autres accords multilatéraux

1. Les États parties sont encouragés à conclure des accords bilatéraux, régionaux ou d'autres accords multilatéraux, ou améliorer les accords existants, en vue d'assurer la préservation du patrimoine culturel subaquatique. Tous ces accords doivent être pleinement conformes aux dispositions de la présente Convention et ne pas en affaiblir le caractère universel. Dans le cadre desdits accords, les États peuvent adopter des règles et réglementations propres à assurer une meilleure protection du patrimoine culturel subaquatique par rapport à celles adoptées au titre de la présente Convention.

2. Les parties à de tels accords bilatéraux, régionaux ou autres accords multilatéraux peuvent inviter les États ayant un lien vérifiable, en particulier un lien culturel, historique ou archéologique avec le patrimoine culturel subaquatique concerné, à adhérer à ces accords.

3. La présente Convention ne modifie pas les droits et obligations qu'ont les États parties en matière de protection des navires immergés en vertu d'autres accords bilatéraux, régionaux ou autres accords multilatéraux conclus avant l'adoption de la présente Convention, en particulier s'ils sont conformes aux objectifs de celle-ci.

Article 7 - Patrimoine culturel subaquatique dans les eaux intérieures, les eaux archipélagiques et

la mer territoriale

1. Dans l'exercice de leur souveraineté, les États parties ont le droit exclusif de réglementer et autoriser les interventions sur le patrimoine culturel subaquatique présent dans leurs eaux intérieures, leurs eaux archipélagiques et leur mer territoriale.
2. Sans préjudice des autres accords internationaux et règles du droit international applicables à la protection du patrimoine culturel subaquatique, les États parties prescrivent l'application des Règles aux interventions sur le patrimoine culturel subaquatique présent dans leurs eaux intérieures, leurs eaux archipélagiques et leur mer territoriale.
3. Dans leurs eaux archipélagiques et leur mer territoriale, dans l'exercice de leur souveraineté et conformément à la pratique générale observée entre les États, les États parties, en vue de coopérer pour l'adoption des meilleures méthodes de protection des navires et aéronefs d'État, devraient informer l'État du pavillon partie à la présente Convention et, s'il y a lieu, les autres États ayant un lien vérifiable, en particulier un lien culturel, historique ou archéologique, en cas de découverte de tels navires et aéronefs d'État identifiables.

Article 8 - Patrimoine culturel subaquatique dans la zone contiguë

Sans préjudice, et en sus, des articles 9 et 10, ainsi qu'en application de l'article 303, paragraphe 2, de la Convention des Nations Unies sur le droit de la mer, les États parties peuvent réglementer et autoriser les interventions sur le patrimoine culturel subaquatique dans leur zone contiguë. Ce faisant, ils prescrivent l'application des Règles.

Article 9 - Déclaration et notification dans la zone économique exclusive et sur le plateau continental

1. Il incombe à tous les États parties de protéger le patrimoine culturel subaquatique dans la zone économique exclusive et sur le plateau continental conformément à la présente Convention. En conséquence :

(a) un État partie exige, lorsqu'un de ses nationaux ou un navire battant son pavillon fait une découverte ou envisage une intervention sur le patrimoine culturel subaquatique situé dans sa zone économique exclusive ou sur son plateau continental, que le national ou le capitaine du navire lui déclare cette découverte ou intervention ;

(b) dans la zone économique exclusive ou sur le plateau continental d'un autre État partie:

(i) les États parties exigent que le national ou le capitaine du navire leur déclare cette découverte ou intervention ainsi qu'à l'autre État partie ;

(ii) ou le cas échéant, un État partie exige que le national ou le capitaine du navire lui déclare cette découverte ou intervention et assure la transmission rapide et efficace de ces déclarations à tous les autres États parties.

2. En déposant son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, un État partie précise la manière dont il transmettra les déclarations au titre du paragraphe 1(b) du présent article.

3. Un État partie notifie au Directeur général les découvertes ou interventions sur le patrimoine culturel subaquatique qui lui sont notifiées au titre du paragraphe 1 du présent article.

4. Le Directeur général met sans délai à la disposition de tous les États parties les informations qui lui sont notifiées en vertu du paragraphe 3 du présent article.

5. Tout État partie peut faire savoir à l'État partie dans la zone économique exclusive ou sur le plateau continental duquel se trouve le patrimoine culturel subaquatique qu'il souhaite être consulté sur la manière d'assurer la protection effective de ce patrimoine. Cette déclaration doit être fondée sur un lien vérifiable, en particulier un lien culturel, historique ou archéologique, avec le patrimoine culturel subaquatique considéré.

Article 10 - Protection du patrimoine culturel subaquatique dans la zone économique exclusive et sur le plateau continental

1. Une autorisation ne peut être délivrée pour une intervention sur le patrimoine culturel subaquatique situé dans la zone économique exclusive ou sur le plateau continental que conformément aux dispositions du présent article.

2. Un État partie dans la zone économique exclusive ou sur le plateau continental duquel se trouve le patrimoine culturel subaquatique a le droit d'interdire ou d'autoriser toute intervention sur ce patrimoine pour empêcher toute atteinte à ses droits souverains ou à sa juridiction tels qu'ils sont reconnus par le droit international, y compris la Convention des Nations Unies sur le droit de la mer.

3. Lorsqu'une découverte de patrimoine culturel subaquatique est effectuée ou qu'une intervention sur le patrimoine culturel subaquatique est envisagée dans la zone économique exclusive ou sur le plateau continental d'un État partie, cet État partie :

(a) consulte tous les autres États parties qui ont manifesté leur intérêt au titre de l'article 9, paragraphe 5, sur la meilleure façon de protéger le patrimoine culturel subaquatique ;

(b) coordonne ces consultations en qualité d'"État coordonnateur" sauf s'il déclare expressément qu'il ne souhaite pas le faire, auquel cas les États parties qui ont manifesté un intérêt en vertu de l'article 9, paragraphe 5, désignent un État coordonnateur.

4. Sans préjudice des obligations de tous les États parties de protéger le patrimoine culturel subaquatique par l'adoption de toutes mesures opportunes conformes au droit international visant à empêcher tout danger immédiat pour le patrimoine culturel subaquatique, notamment le pillage, l'État coordonnateur peut prendre toutes mesures opportunes et/ou accorder toutes autorisations nécessaires conformément à la présente Convention, et, au besoin, avant toute consultation, afin d'empêcher tout danger immédiat pour le patrimoine culturel subaquatique, du fait de l'activité humaine, ou de toute autre cause, notamment le pillage. Lors de l'adoption de ces mesures, l'assistance d'autres États parties peut être sollicitée.

5. L'État coordonnateur :

(a) met en oeuvre les mesures de protection qui ont été convenues par les États participant à la consultation, y compris l'État coordonnateur, à moins que les États participant à la consultation, y compris l'État coordonnateur, ne conviennent que ces mesures seront mises en oeuvre par un autre État partie ;

(b) délivre toutes les autorisations nécessaires à l'égard des mesures ainsi convenues conformément aux Règles, à moins que les États participant à la consultation, y compris l'État coordonnateur, ne conviennent que ces autorisations seront délivrées par un autre État partie ;

(c) peut conduire toute recherche préliminaire nécessaire sur le patrimoine culturel subaquatique et délivre toutes les autorisations nécessaires en conséquence, et transmet sans retard les résultats de cette recherche au Directeur général, lequel met sans retard ces informations à la disposition des autres États parties.

6. En coordonnant les consultations, adoptant des mesures, menant toute recherche préliminaire et/ou en délivrant des autorisations en vertu du présent article, l'État coordonnateur agit au nom des États parties dans leur ensemble et non dans son propre intérêt. Une telle action ne peut en soi être invoquée pour revendiquer un quelconque droit préférentiel ou juridictionnel non consacré par le droit international, en particulier par la Convention des Nations Unies sur le droit de la mer.

7. Sous réserve des dispositions des paragraphes 2 et 4 du présent article, aucune intervention n'est menée sur un navire ou aéronef d'État sans l'accord de l'État du pavillon et la collaboration de l'État coordonnateur.

Article 11 - Déclaration et notification dans la Zone

1. Il incombe à tous les États parties de protéger le patrimoine culturel subaquatique dans la Zone, conformément à la présente Convention et à l'article 149 de la Convention des Nations Unies sur le droit de la mer. En conséquence, lorsque le national d'un État partie ou un navire battant son pavillon fait une découverte ou a l'intention de procéder à une intervention sur le patrimoine culturel subaquatique situé dans la Zone, cet État partie exige que son national ou le capitaine du navire lui déclare cette découverte ou cette intervention.

2. Les États parties notifient au Directeur général et au Secrétaire général de l'Autorité internationale des fonds marins les découvertes ou interventions sur le patrimoine culturel subaquatique qui leur sont ainsi signalées.

3. Le Directeur général met sans délai à la disposition de tous les États parties les informations qui lui sont ainsi notifiées.

4. Un État partie peut faire savoir au Directeur général qu'il souhaite être consulté sur la manière d'assurer la protection effective de ce patrimoine culturel subaquatique. Cette déclaration doit être fondée sur un lien vérifiable avec ce patrimoine culturel subaquatique, compte tenu en particulier des droits préférentiels des États d'origine culturelle, historique ou archéologique.

Article 12 - Protection du patrimoine culturel subaquatique dans la Zone

1. Une autorisation ne peut être délivrée pour une intervention sur le patrimoine culturel subaquatique situé dans la Zone que conformément aux dispositions du présent article.

2. Le Directeur général invite tous les États parties qui ont manifesté leur intérêt au titre de l'article 11,

paragraphe 4, à se consulter sur la meilleure façon de protéger le patrimoine culturel subaquatique et à désigner un État partie qui sera chargé de coordonner ces consultations en qualité d'"État coordonnateur". Le Directeur général invite également l'Autorité internationale des fonds marins à participer à ces consultations.

3. Tous les États parties peuvent prendre toute mesure opportune conformément à la présente Convention, si besoin est avant toute consultation, afin d'empêcher tout danger immédiat pour le patrimoine culturel subaquatique, que ce soit du fait de l'activité humaine ou de toute autre cause, notamment le pillage.

4. L'État coordonnateur :

(a) met en oeuvre les mesures de protection qui ont été convenues par les États participant à la consultation, y compris l'État coordonnateur, à moins que les États participant à la consultation, y compris l'État coordonnateur, ne conviennent que ces mesures seront mises en oeuvre par un autre État partie ; et

(b) délivre toutes les autorisations nécessaires à l'égard des mesures ainsi convenues, conformément à la présente Convention, à moins que les États participant à la consultation, y compris l'État coordonnateur, ne conviennent que ces autorisations seront délivrées par un autre État partie.

5. L'État coordonnateur peut mener toute recherche préliminaire nécessaire sur le patrimoine culturel subaquatique, délivre toutes les autorisations nécessaires à cette fin, et il en transmet sans délai les résultats au Directeur général, lequel met ces informations à la disposition des autres États parties.

6. En coordonnant les consultations, adoptant des mesures, menant toute recherche préliminaire et/ou en délivrant les autorisations en vertu du présent article, l'État coordonnateur agit au bénéfice de l'ensemble de l'humanité, au nom de tous les États parties. Une attention particulière est accordée aux droits préférentiels des États d'origine culturelle, historique ou archéologique à l'égard du patrimoine concerné.

7. Aucun État partie n'entreprend ni n'autorise d'intervention sur un navire ou aéronef d'État dans la Zone sans le consentement de l'État du pavillon.

Article 13 - Immunité souveraine

Les navires de guerre et autres navires gouvernementaux ou aéronefs militaires jouissant d'une immunité souveraine qui opèrent à des fins non-commerciales, dans le cours normal de leurs opérations et qui ne prennent pas part à des interventions sur le patrimoine culturel subaquatique, ne sont pas tenus de déclarer les découvertes du patrimoine culturel subaquatique au titre des articles 9, 10, 11 et 12 de la présente Convention. Cependant, en adoptant des mesures appropriées ne nuisant pas aux opérations ni aux capacités opérationnelles de leurs navires de guerre et autres navires gouvernementaux ou aéronefs militaires jouissant d'une immunité souveraine qui opèrent à des fins non-commerciales, les États parties veillent à ce que ces navires se conforment, dans la mesure du raisonnable et du possible, aux dispositions des articles 9, 10, 11 et 12 de la présente Convention.

Article 14 - Contrôle de l'entrée sur le territoire, du commerce et de la détention

Les États parties prennent des mesures pour empêcher l'entrée sur leur territoire, le commerce et la possession de patrimoine culturel subaquatique exporté illicitement et/ou récupéré, lorsque cette récupération viole les dispositions de la présente Convention.

Article 15 - Non-utilisation des zones relevant de la juridiction des États parties

Les États parties prennent des mesures pour interdire l'utilisation de leur territoire, y compris leurs ports maritimes, ainsi que les îles artificielles, installations et structures relevant de leur juridiction exclusive ou placées sous leur contrôle exclusif, à l'appui d'interventions sur le patrimoine culturel subaquatique non conformes aux dispositions de la présente Convention.

Article 16 - Mesures concernant les nationaux et les navires

Les États parties prennent toutes les mesures opportunes pour s'assurer que leurs nationaux et les navires battant leur pavillon s'abstiennent de procéder à des interventions sur le patrimoine culturel subaquatique d'une manière non conforme à la présente Convention.

Article 17 - Sanctions

1. Chaque État partie impose des sanctions pour toute infraction aux mesures qu'il a prises aux fins de la mise en oeuvre de la présente Convention.

2. Les sanctions applicables en matière d'infractions doivent être suffisamment rigoureuses pour garantir le respect de la présente Convention et décourager les infractions en quelque lieu que ce soit, et elles doivent priver les contrevenants des profits découlant de leurs activités illégales.

3. Les États parties coopèrent pour assurer l'application des sanctions infligées en vertu du présent article.

Article 18 - Saisie et disposition d'éléments du patrimoine culturel subaquatique

1. Chaque État partie prend des mesures pour procéder à la saisie, sur son territoire, des éléments du patrimoine culturel subaquatique qui ont été récupérés d'une manière non conforme aux dispositions de la présente Convention.

2. Tout État partie qui a procédé à la saisie d'éléments du patrimoine culturel subaquatique en application de la présente Convention les enregistre, les protège et prend toutes les mesures raisonnables pour en assurer la stabilisation.

3. Tout État partie qui a procédé à la saisie d'éléments du patrimoine culturel subaquatique en application de la présente Convention en donne notification au Directeur général et à tout autre État ayant un lien vérifiable, en particulier un lien culturel, historique ou archéologique, avec le patrimoine culturel subaquatique concerné.

4. L'État partie qui a procédé à la saisie d'éléments du patrimoine culturel subaquatique veille à ce qu'il en soit disposé dans l'intérêt général, en tenant compte des impératifs de préservation et de recherche, de la nécessité de reconstituer les collections dispersées, des besoins en matière d'accès du public, d'exposition et d'éducation, ainsi que des intérêts de tout État ayant un lien vérifiable, en particulier un lien culturel, historique ou archéologique, avec le patrimoine culturel subaquatique concerné.

Article 19 - Collaboration et partage de l'information

1. Les États parties coopèrent et se prêtent mutuellement assistance en vue d'assurer la protection et la gestion du patrimoine culturel subaquatique dans le cadre de la présente Convention, notamment, lorsque cela est possible, en collaborant à l'exploration, la fouille, la documentation, la préservation, l'étude et la mise en valeur de ce patrimoine.

2. Dans la mesure où les objectifs de la présente Convention le permettent, chaque État partie s'engage à partager avec les autres États parties l'information dont il dispose sur le patrimoine culturel subaquatique, en ce qui concerne notamment la découverte d'éléments de ce patrimoine, leur localisation, les éléments qui ont été fouillés ou récupérés en contravention de la présente Convention ou en violation d'autres dispositions du droit international, les méthodes et techniques scientifiques appropriées et l'évolution du droit applicable à ce patrimoine.

3. L'information relative à la découverte ou à la localisation d'éléments du patrimoine culturel subaquatique qui est partagée entre les États parties ou entre l'UNESCO et les États parties reste confidentielle, et n'est communiquée qu'aux services compétents des États parties, dans la mesure où cela est conforme à leur législation nationale, tant que sa divulgation peut présenter un danger ou un risque pour la préservation des éléments en question de ce patrimoine.

4. Chaque État partie prend toutes les mesures opportunes, y compris, lorsqu'il le peut, en utilisant les bases de données internationales appropriées, pour diffuser l'information dont il dispose sur les éléments du patrimoine culturel subaquatique fouillés ou récupérés en violation de la présente Convention ou, par ailleurs, du droit international.

Article 20 - Sensibilisation du public

Chaque État partie prend toutes les mesures opportunes pour sensibiliser le public à la valeur et l'intérêt du patrimoine culturel subaquatique et à l'importance que revêt la protection prévue par la présente Convention.

Article 21 - Formation à l'archéologie subaquatique

Les États parties coopèrent pour dispenser la formation à l'archéologie subaquatique ainsi qu'aux techniques de préservation du patrimoine culturel subaquatique et pour procéder, selon des conditions convenues, à des transferts de technologie en ce qui concerne ce patrimoine.

Article 22 - Services compétents

1. Pour veiller à ce que la présente Convention soit mise en oeuvre correctement, les États parties créent des services compétents ou renforcent, s'il y a lieu, ceux qui existent, en vue de procéder à l'établissement, la tenue et la mise à jour d'un inventaire du patrimoine culturel subaquatique et d'assurer efficacement la protection, la préservation, la mise en valeur et la gestion du patrimoine culturel subaquatique, ainsi que les recherches et l'éducation requises.

2. Les États parties communiquent au Directeur général le nom et l'adresse des services compétents en matière de patrimoine culturel subaquatique.

Article 23 - Conférences des États parties

1. Le Directeur général convoque une Conférence des États parties dans l'année qui suit l'entrée en vigueur de la présente Convention, puis une fois au moins tous les deux ans. Le Directeur général convoque une Conférence extraordinaire des États parties si la majorité de ceux-ci en fait la demande.

2. La Conférence des États parties définit ses propres fonctions et responsabilités.

3. La Conférence des États parties adopte son règlement intérieur.

4. La Conférence des États parties peut établir un Conseil consultatif scientifique et technique composé d'experts dont la candidature est présentée par les États parties, en tenant compte du principe d'une répartition géographique équitable et de l'objectif souhaitable d'un équilibre entre les sexes.

5. Le Conseil consultatif scientifique et technique assiste en tant que de besoin la Conférence des États parties sur les questions de caractère scientifique ou technique concernant la mise en œuvre des Règles.

Article 24 - Secrétariat de la Convention

1. Le Directeur général fournit le Secrétariat de la présente Convention.

2. Les fonctions du Secrétariat comprennent notamment :

(a) l'organisation des Conférences des États parties visées à l'article 23, paragraphe 1 ;

(b) l'aide nécessaire aux États parties pour mettre en œuvre les décisions des Conférences des États parties.

Article 25 - Règlement pacifique des différends

1. Tout différend entre deux ou plusieurs États parties portant sur l'interprétation ou l'application de la présente Convention fait l'objet de négociations menées de bonne foi ou d'autres moyens de règlement pacifique de leur choix.

2. Si ces négociations ne permettent pas de régler le différend dans un délai raisonnable, celui-ci peut être soumis à la médiation de l'UNESCO d'un commun accord entre les États parties concernés.

3. Si aucune médiation n'est entreprise ou si la médiation ne permet pas d'aboutir à un règlement, les dispositions relatives au règlement des différends énoncées dans la Partie XV de la Convention des Nations Unies sur le droit de la mer s'appliquent mutatis mutandis à tout différend entre États parties à la présente Convention à propos de l'interprétation ou de l'application de celle-ci, que ces États soient ou non parties à la Convention des Nations Unies sur le droit de la mer.

4. Toute procédure choisie par un État partie à la présente Convention et à la Convention des Nations Unies sur le droit de la mer au titre de l'article 287 de celle-ci s'applique au règlement des différends en vertu du présent article, à moins que cet État partie, lorsqu'il a ratifié, accepté, approuvé la présente Convention ou y a adhéré, ou à n'importe quel moment par la suite, n'ait choisi une autre procédure au titre de l'article 287 pour le règlement des différends résultant de la présente Convention.

5. Lorsqu'il ratifie, accepte, approuve la présente Convention ou y adhère, ou à n'importe quel moment par la suite, un État partie à la présente Convention qui n'est pas partie à la Convention des Nations Unies sur le droit de la mer est libre de choisir, par voie de déclaration écrite, un ou plusieurs des moyens énoncés à l'article 287, paragraphe 1, de la Convention des Nations Unies sur le droit de la mer pour le règlement des différends en vertu du présent article. L'article 287 s'applique à cette déclaration ainsi qu'à tout différend auquel cet État est partie et qui n'est pas visé par une déclaration en vigueur. Aux fins de conciliation et d'arbitrage, conformément aux Annexes V et VII de la Convention des Nations Unies sur le droit de la mer, cet État est habilité à désigner des conciliateurs et des arbitres qui seront inscrits sur les listes mentionnées à l'Annexe V, article 2, et à l'Annexe VII, article 2, pour le règlement des différends résultant de la présente Convention.

Article 26 - Ratification, acceptation, approbation ou adhésion

1. La présente Convention est soumise à la ratification, à l'acceptation ou à l'approbation des États membres de l'UNESCO.

2. La présente Convention est soumise à l'adhésion :

(a) des États non-membres de l'UNESCO, mais membres de l'Organisation des Nations Unies, ou membres d'une institution spécialisée du système des Nations Unies, ou de l'Agence internationale de l'énergie atomique, ainsi que des États parties au Statut de la Cour internationale de justice, et de tout autre État invité à y adhérer par la Conférence générale de l'UNESCO ;

(b) des territoires qui jouissent d'une complète autonomie interne, reconnue comme telle par l'Organisation des Nations Unies, mais qui n'ont pas accédé à la pleine indépendance conformément à la résolution 1514 (XV) de l'Assemblée générale et qui ont compétence pour les matières dont traite la présente Convention, y compris la compétence pour conclure des traités sur ces matières.

3. Les instruments de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion sont déposés auprès du Directeur général.

Article 27 - Entrée en vigueur

La présente Convention entre en vigueur trois mois après la date de dépôt du vingtième instrument visé à l'article 26, mais uniquement à l'égard des vingt États ou territoires qui auront ainsi déposé leur instrument. Elle entre en vigueur pour tout autre État ou territoire trois mois après la date de dépôt par celui-ci de son instrument.

Article 28 - Déclaration relative aux eaux continentales

Au moment où il ratifie, accepte, approuve la présente Convention ou y adhère ou à tout moment par la suite, tout État partie peut déclarer que les Règles s'appliquent à ses eaux continentales qui ne présentent pas un caractère maritime.

Article 29 - Limite au champ d'application géographique

Au moment où il ratifie, accepte, approuve la présente Convention ou y adhère, un État ou territoire peut, dans une déclaration auprès du dépositaire, stipuler que la présente Convention n'est pas applicable à certaines parties déterminées de son territoire, de ses eaux intérieures, de ses eaux archipélagiques ou de sa mer territoriale, et il indique les raisons de cette déclaration dans celle-ci. Autant que possible et dans les meilleurs délais, l'État s'efforce de réunir les conditions dans lesquelles la présente Convention s'appliquera aux zones spécifiées dans sa déclaration; dès lors que cela sera réalisé, il retirera sa déclaration en totalité ou en partie.

Article 30 - Réserves

A l'exception de l'article 29, aucune réserve ne peut être formulée à l'égard de la présente Convention.

Article 31 - Amendements

1. Tout État partie peut, par voie de communication écrite adressée au Directeur général, proposer des amendements à la présente Convention. Le Directeur général transmet cette communication à tous les États parties. Si, dans les six mois qui suivent la date de transmission de la communication, la moitié au moins des États parties donne une réponse favorable à cette demande, le Directeur général présente cette proposition à la prochaine Conférence des États parties pour discussion et éventuelle adoption.

2. Les amendements sont adoptés à la majorité des deux tiers des États parties présents et votants.

3. Les amendements à la présente Convention, une fois adoptés, sont soumis aux États parties pour ratification, acceptation, approbation ou adhésion.

4. Pour les États parties qui les ont ratifiés, acceptés, approuvés ou y ont adhéré, les amendements à la présente Convention entrent en vigueur trois mois après le dépôt des instruments visés au paragraphe 3 du présent article par les deux tiers des États parties. Par la suite, pour chaque État ou territoire qui ratifie, accepte, approuve un amendement ou y adhère, cet amendement entre en vigueur trois mois après la date de dépôt par la Partie de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion.

5. Un État ou un territoire qui devient partie à la présente Convention après l'entrée en vigueur d'un amendement conformément au paragraphe 4 du présent article est, faute d'avoir exprimé une intention différente, considéré comme étant :

(a) partie à la présente Convention ainsi amendée ; et

(b) partie à la présente Convention non amendée à l'égard de tout État partie qui n'est pas lié par cet amendement.

Article 32 - Dénonciation

1. Un État partie peut dénoncer la présente Convention par voie de notification écrite adressée au Directeur général.

2. La dénonciation prend effet douze mois après la date de réception de la notification, à moins que celle-ci ne prévoise une date postérieure.

3. La dénonciation n'affecte en rien le devoir de tout État partie de s'acquitter de toutes les obligations énoncées dans la présente Convention auxquelles il serait soumis en vertu du droit international indépendamment de celle-ci.

Article 33 - Les Règles

Les Règles annexées à la présente Convention font partie intégrante de celle-ci et, sauf disposition contraire expresse, une référence à la présente Convention renvoie aussi aux Règles.

Article 34 - Enregistrement auprès de l'Organisation des Nations Unies

Conformément à l'article 102 de la Charte des Nations Unies, la présente Convention sera enregistrée au Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies à la requête du Directeur général.

Article 35 - Textes faisant foi

La présente Convention est établie en anglais, arabe, chinois, espagnol, français et russe, les six textes faisant également foi.

Annexe

Règles relatives aux interventions sur le patrimoine culturel subaquatique

I. Principes généraux

Règle 1. Pour préserver le patrimoine culturel subaquatique, la conservation in situ doit être considérée comme l'option prioritaire. En conséquence, les interventions sur le patrimoine culturel subaquatique ne sont autorisées que lorsqu'il y est procédé d'une manière compatible avec la protection de ce patrimoine et peuvent être autorisées, à cette condition, lorsqu'elles contribuent de manière significative à la protection, à la connaissance ou à la mise en valeur dudit patrimoine.

Règle 2. L'exploitation commerciale du patrimoine culturel subaquatique à des fins de transaction ou de spéculation ou sa dispersion irrémédiable est foncièrement incompatible avec la protection et la bonne gestion de ce patrimoine. Les éléments du patrimoine culturel subaquatique ne peuvent faire l'objet de transactions ni d'opérations de vente, d'achat ou de troc en tant qu'articles de nature commerciale. La présente règle ne peut être interprétée comme empêchant :

(a) la fourniture de services archéologiques professionnels ou de services connexes nécessaires dont la nature et le but sont pleinement conformes à la présente Convention, sous réserve de l'autorisation des services compétents ;

(b) le dépôt d'éléments du patrimoine culturel subaquatique, récupérés dans le cadre d'un projet de recherche conduit en conformité avec la présente Convention, pourvu que ce dépôt ne porte pas atteinte à l'intérêt scientifique ou culturel ou à l'intégrité des éléments récupérés ni n'entraîne leur dispersion irrémédiable, qu'il soit conforme aux dispositions des règles 33 et 34 et qu'il soit soumis à l'autorisation des services compétents.

Règle 3. Les interventions sur le patrimoine culturel subaquatique ne le perturbent pas plus qu'il n'est nécessaire pour atteindre les objectifs du projet.

Règle 4. Les interventions sur le patrimoine culturel subaquatique font appel à des techniques et à des prospections non destructrices, de préférence à la récupération des objets. Si des fouilles ou la récupération se révèlent nécessaires à des fins d'étude scientifique ou de protection définitive du patrimoine culturel subaquatique, les méthodes et les techniques utilisées doivent être le moins destructrices possible et favoriser la préservation des vestiges.

Règle 5. Les interventions sur le patrimoine culturel subaquatique ne perturbent pas inutilement les restes humains ni les lieux sacrés.

Règle 6. Les interventions sur le patrimoine culturel subaquatique sont strictement réglementées afin que l'information culturelle, historique et archéologique recueillie soit dûment enregistrée.

Règle 7. L'accès du public au patrimoine culturel subaquatique in situ doit être favorisé, sauf dans les cas où celui-ci serait incompatible avec la protection et la gestion du site.

Règle 8. La coopération internationale en matière d'intervention sur le patrimoine culturel subaquatique est encouragée, en vue de favoriser les échanges fructueux d'archéologues et de spécialistes d'autres professions concernées et de mieux utiliser leurs compétences.

II. Descriptif du projet

Règle 9. Avant toute intervention, un descriptif du projet est élaboré et soumis pour autorisation aux services compétents, qui recueillent les avis scientifiques nécessaires.

Règle 10. Le descriptif du projet comprend :

- (a) un bilan des études préalables ou préliminaires ;
- (b) l'énoncé et les objectifs du projet ;
- (c) les méthodes et les techniques à employer ;
- (d) le plan de financement ;
- (e) le calendrier prévu d'exécution du projet ;
- (f) la composition de l'équipe en charge du projet, avec indication des qualifications, fonctions et expérience de chacun de ses membres ;
- (g) le programme des analyses et autres travaux à entreprendre après les activités de chantier ;
- (h) un programme de conservation du matériel archéologique et du site, à mener en étroite coopération avec les services compétents ;
- (i) une politique de gestion et d'entretien du site pour toute la durée du projet ;
- (j) un programme de documentation ;
- (k) un plan de sécurité ;
- (l) une politique de l'environnement ;
- (m) les modalités de collaboration avec des musées et d'autres institutions, scientifiques en particulier ;
- (n) le plan d'établissement des rapports ;
- (o) les modalités de dépôt des archives de fouille, y compris les éléments du patrimoine culturel subaquatique récupérés et
- (p) un programme de publication.

Règle 11. Les interventions sur le patrimoine culturel subaquatique sont conduites conformément au descriptif du projet approuvé par les services compétents.

Règle 12. Dans les cas de découverte imprévue ou de changement de circonstances, le descriptif du projet est réexaminé et modifié avec l'approbation des services compétents.

Règle 13. Dans les cas d'urgence ou de découverte fortuite, des interventions sur le patrimoine culturel subaquatique, y compris des mesures conservatoires ou des activités de brève durée, en particulier de stabilisation du site, peuvent être autorisées, même en l'absence de descriptif de projet, afin de préserver le patrimoine culturel subaquatique.

III. Etudes préalables

Règle 14. Les études préalables visées à la règle 10 (a) comprennent une évaluation de l'intérêt du patrimoine culturel subaquatique et de son environnement naturel et du risque qu'ils courent d'être endommagés par le projet prévu, ainsi que de la possibilité de recueillir des données répondant aux objectifs du projet.

Règle 15. L'évaluation comprend également des études de base portant sur les observations historiques et archéologiques disponibles, les caractéristiques archéologiques et environnementales du site et les conséquences de toute intrusion éventuelle quant à la stabilité à long terme du patrimoine culturel subaquatique concerné par les interventions.

IV. Objectifs, méthodes et techniques du projet

Règle 16. Les méthodes utilisées sont adaptées aux objectifs du projet et les techniques employées sont aussi peu perturbatrices que possible.

V. Financement

Règle 17. Sauf dans les cas où il y a urgence à protéger le patrimoine culturel subaquatique, une base de financement adéquate est assurée avant le début de toute intervention, à un niveau suffisant pour mener à bien toutes les étapes prévues dans le descriptif du projet, y compris la préservation, la documentation et la conservation du matériel archéologique récupéré, ainsi que l'élaboration et la diffusion des rapports.

Règle 18. Le descriptif du projet établit que celui-ci pourra être dûment financé jusqu'à son achèvement, par l'obtention d'une garantie, par exemple.

Règle 19. Le descriptif du projet comprend un plan d'urgence garantissant la préservation du patrimoine culturel subaquatique et de la documentation qui s'y rapporte au cas où le financement prévu serait interrompu.

VI. Durée du projet – Calendrier

Règle 20. Avant toute intervention, un calendrier approprié est établi afin de garantir l'achèvement de toutes les étapes du projet, y compris la préservation, la documentation et la conservation des éléments du patrimoine culturel subaquatique récupérés, ainsi que l'élaboration et la diffusion des rapports.

Règle 21. Le descriptif du projet comprend un plan d'urgence garantissant la préservation du patrimoine culturel subaquatique et de la documentation qui s'y rapporte au cas où le projet serait interrompu ou écourté.

VII. Compétences et qualifications

Règle 22. Les interventions sur le patrimoine culturel subaquatique ne peuvent être menées que sous la direction et le contrôle, et avec la présence régulière d'un spécialiste qualifié de l'archéologie subaquatique ayant une compétence scientifique adaptée à la nature du projet.

Règle 23. Tous les membres de l'équipe en charge du projet possèdent des qualifications et une compétence reconnues en rapport avec leur mission.

VIII. Préservation et gestion du site

Règle 24. Le programme de préservation prévoit le traitement des vestiges archéologiques pendant les interventions sur le patrimoine culturel subaquatique, pendant leur transport et à long terme. La préservation se fait selon les normes professionnelles en vigueur.

Règle 25. Le programme de gestion du site prévoit la protection et la gestion in situ du patrimoine culturel subaquatique en cours de chantier et à son terme. Le programme comprend l'information du public, la mise en oeuvre de moyens raisonnables pour la stabilisation du site, la surveillance, et la protection contre les intrusions.

IX. Documentation

Règle 26. Le programme de documentation comporte la documentation détaillée des interventions sur le patrimoine culturel subaquatique, y compris un rapport d'activité, répondant aux normes professionnelles de documentation archéologique en vigueur.

Règle 27. La documentation comprend au minimum un inventaire détaillé du site, y compris l'indication de la provenance des éléments du patrimoine culturel subaquatique déplacés ou récupérés au cours des interventions sur le patrimoine culturel subaquatique, les carnets de chantier, les plans, les dessins, les coupes, ainsi que les photographies ou tout document sur d'autres supports.

X. Sécurité

Règle 28. Un plan de sécurité adéquat est établi en vue de garantir la sécurité et la santé des membres de l'équipe en charge du projet et des tiers. Ce plan est conforme aux prescriptions légales et professionnelles en vigueur.

XI. Environnement

Règle 29. Une politique de l'environnement adéquate est élaborée afin d'empêcher toute atteinte induite aux fonds marins et à la vie marine.

XII. Rapports

Règle 30. Des rapports intermédiaires et un rapport final sont présentés conformément au calendrier figurant dans le descriptif du projet et déposés dans les dépôts d'archives publiques appropriés.

Règle 31. Chaque rapport comprend :

- (a) un exposé des objectifs ;
- (b) un exposé des méthodes et techniques employées ;
- (c) un exposé des résultats obtenus ;
- (d) la documentation graphique et photographique essentielle se rapportant à toutes les phases de l'intervention ;
- (e) des recommandations concernant la préservation et la conservation des éléments du patrimoine culturel subaquatique récupérés, ainsi que celles du site ; et
- (f) des recommandations relatives à des activités futures.

XIII. Conservation des archives du projet

Règle 32. Les modalités de conservation des archives du projet sont arrêtées avant le début de toute intervention et figurent dans le descriptif du projet.

Règle 33. Les archives du projet, comprenant les éléments du patrimoine culturel subaquatique récupérés et une copie de toute la documentation pertinente, sont, autant que possible, gardées intactes et complètes sous forme de collection, de manière à permettre aux spécialistes et au public d'y avoir accès, et de manière à assurer la conservation de ces archives. Ceci est réalisé le plus rapidement possible et, au plus tard, dans les dix ans suivant le terme du projet, dans la mesure où cela est compatible avec la conservation du patrimoine culturel subaquatique.

Règle 34. Les archives du projet sont gérées conformément aux normes professionnelles internationales et sous réserve de l'aval des services compétents.

XIV. Diffusion

Règle 35. Le projet prévoit, dans la mesure du possible, des actions d'éducation et la vulgarisation des résultats du projet, à l'intention du grand public.

Règle 36. Pour chaque projet, un rapport final de synthèse est :

- (a) rendu public dès que possible, compte tenu de la complexité du projet et de la nature confidentielle ou sensible de l'information ; et
- (b) déposé auprès des archives publiques appropriées.

Fait à Paris ce sixième jour de novembre 2001, en deux exemplaires authentiques portant la signature du Président de la Conférence générale réunie en sa trente-et-unième session, et du Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture, qui seront déposés dans les archives de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture, et dont les copies certifiées conformes seront remises à tous les États et territoires visés à l'article 26 ainsi qu'à l'Organisation des Nations Unies.

Dépositaire :

UNESCO

Entrée en vigueur :

Conformément à son article 27, cette Convention entrera en vigueur trois mois après la date de dépôt du vingtième instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, mais uniquement à l'égard des vingt États ou territoires qui auront ainsi déposé leur instrument. Elle entrera en vigueur pour tout autre État ou territoire trois mois après la date de dépôt par celui-ci de son instrument.

Textes faisant foi :

Anglais, arabe, chinois, espagnol, français et russe

Etats parties**Liste par ordre alphabétique**

Convention sur la protection du patrimoine culturel subaquatique. Paris, le 2 novembre 2001.¹

Etats	Date du dépôt de l'instrument	Type d'instrument
1 Bulgarie	06/10/2003	Ratification
2 Croatie	01/12/2004	Ratification
3 Espagne	06/06/2005	Ratification
4 Jamahiriya arabe libyenne	23/06/2005	Ratification
5 Lituanie	12/06/2006	Ratification
6 Mexique	05/07/2006	Ratification
7 Nigéria	21/10/2005	Ratification
8 Panama	20/05/2003	Ratification

¹Conformément à son article 27, cette Convention entrera en vigueur trois mois après la date de dépôt du vingtième instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, mais uniquement à l'égard des vingt Etats ou territoires qui auront ainsi déposé leur instrument. Elle entrera en vigueur pour tout autre Etat ou territoire trois mois après la date de dépôt par celui-ci de son instrument.

Liste par ordre chronologique

Convention sur la protection du patrimoine culturel subaquatique. Paris, le 2 novembre 2001.¹

Etats	Date du dépôt de l'instrument	Type d'instrument
1 Panama	20/05/2003	Ratification
2 Bulgarie	06/10/2003	Ratification
3 Croatie	01/12/2004	Ratification
4 Espagne	06/06/2005	Ratification
5 Jamahiriya arabe libyenne	23/06/2005	Ratification
6 Nigéria	21/10/2005	Ratification
7 Lituanie	12/06/2006	Ratification
8 Mexique	05/07/2006	Ratification

¹Conformément à son article 27, cette Convention entrera en vigueur trois mois après la date de dépôt du vingtième instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, mais uniquement à l'égard des vingt Etats ou territoires qui auront ainsi déposé leur instrument. Elle entrera en vigueur pour tout autre Etat ou territoire trois mois après la date de dépôt par celui-ci de son instrument.